

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
 a treia-ora 10 bani.

Pace sau războiu?

Așa se întreabă lumea încă și azi, fără să se știe hotărît, că va fi războiu între România și Bulgaria sau apoi că lucrurile se vor aplană pe cale pacifică.

Cum este acum starea lucrurilor, se pare, că va fi pace, ear' nu războiu. Bulgaria, cu toate amenințările nu vrea războiu, știindu-se mai slabă și armata mai slab pregătită, decât armata română. România de altă parte nu vrea nici ea să se verse sânge, numai cât cere satisfacție.

Ca România să capete satisfacție dela Bulgari, asta e treaba puterilor mari europene. Ele trebuie să silească pe Bulgari ca să ceară iertare dela România, să pedepsească pe cei vinovați și să se legătuiască, că pe viitor nu va mai lăsa să se facă agitații împotriva României.

Guvernul român a avut adevărată prevederea, de a supune cazul judecării puterilor mari europene, și prin aceasta a declinat dela sine răspunderea pentru urmări, care astăzi apasă umerii diplomației europene. Și cum nici o putere europeană nu are interes, ca ciocniri sângeroase sau încurcături mari să se facă în Peninsula-Balcanică: toate vor stărui pe lângă guvernul bulgar, — ear' în cas de lipsă îl vor sili, — să dea României întreaga satisfacție cerută.

România nu are deci nici o trebuință de începerea unui războiu, pentru-ca să primească ceva ce sigur 'i-se va da și fără războiu, dat fiind că dreptatea e pe partea ei.

Întâmplându-se însă, ca intervenirea puterilor europene să rămână fără rezultat și România să nu primească satisfacția cerută: firește că lucrul se schimbă și se ivește primejdia unui războiu româno-bulgar. Dar' e cu mult mai sigur, că puterile europene nu vor lăsa să ajungă lucrurile la războiu.

De altcum ce câștig ar putea scoată România dintr'un eventual războiu cu Bulgaria?

Nici un câștig, ci numai pierderi. Aceasta o constată și foile din România. Între altele, eată ce scrie foaia „Apărarea Națională” din București, pentru cazul, că ar fi războiu cu Bulgaria, ceea-ce nu-'l dorește:

„Admițând cel mai probabil și mai plăcut rezultat — scrie „Apărarea Națională” — adevărată înfrângerea Bulgarilor, războiul ar fi costat cel puțin vre-o 400 milioane de lei, ceea-ce ar fi fost o cumplită greutate pentru țeară. De încurcătura economică în care ne-ar fi vîrit un războiu n'ar fi putut să ne scape decât replătirile, pe cari statul învins ar fi fost obligat să ni-le dea ca despăgubiri de războiu.

Ce-am fi putut lua însă noi dela Bulgari? Starea lor economică, în timpul de față, este îndoit mai grea decât a noastră.

Până la plătirea despăgubirilor de războiu ar fi trebuit deci sau să ocupăm câteva districte din Bulgaria, sau să ne fi dat alte chezașii.

O altă răsplată pentru învingători ar fi putut să mai fie o cuprindere de pământ. A alipi însă un teritor din Bulgaria, deși n'ar fi tocmai folositor pentru noi, nici nu ar fi fost, probabil, lăsat

de puterile europene, căci ar fi urmat o schimbare în starea din Balcani.

Așadar' chiar dacă am fi zdrobit cu totul pe Bulgari, n'am fi putut avea de pe urma războiului decât câștiguri morale. Și aceasta e mult pentru o țeară, dar' pentru starea noastră economică nu ar fi fost de loc îndestulitor lucru, ba dimpotrivă.

Din acest războiu deci nici un bine n'ar fi putut să rezulte pentru România.

Foaia bucureșteană are toată dreptatea.

Convocarea congresului național.

Congresul național al bisericii ort. române e convocat pe 1/14 Octombrie a. c. la Sibiu. Convocarea s'a făcut prin următorul circular al I. P. S. Sale Metropolitului Ioan Meșianu:

Nr. 295 Pres. Ioan, din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania și metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Preasfințiților frați episcopi, venerabilelor consistoare eparchiale, onorabililor deputați congresuali, iubitelui cler și popor din provincia Noastră metropolitană: dar' și milă dela Dumnezeu și salutarea noastră cordială!

Având în vedere §§. 151 și 152 din statutul organic, convocăm și prin acestea declarăm de convocat congresul ordinar național-bisericesc al provinciei Noastre metropolitane la biserica parohială din cetatea Sibiu, pe Dumineca, ce cade în 1/14 Octombrie a. c., la orele 9 înainte de amiază, în care zi după

FOITA.

Făgărășanul.

— Baladă populară —

Culeasă din „Câmpia-Ardealului” de Teodor A. Bogdan, învățător în Bistrița.

Colo jos pe cea cărare,
 Pe cine vedem venind
 Cătingan și schiopătând?
 — Vine-un bătrân căpitan
 Vestitul Făgărășan,
 Care-'n șeptezeci-și-septe
 'Și-o lăsat feciori și fete
 Și la luptă-a alergat
 Pentru țeară și 'mpărat.

— Dar' la mână ce-'i lipsește?
 — Da-'i lipsesc vre-o trei dejete,
 Căci șanțurile trecând
 Și la redută suind,
 Eat' vine-o liftă păgână

Și 'l-o tăiat peste mână,
 Și cu tăietura lui
 Pică degetele lui
 Dar' și capu Turcului.

— Dar' la pieptu-'i ce dispoartă
 De scipește casa toată?

— Da poartă cruce domnească
 Din cea țeară românească,
 Da crucea 'mpăratului
 Din țeara Muscanului,
 Că el luând reduta
 C'un sergent alătura,
 Multe lifte a pușcat,
 Mulți căpitani a tăiat,
 Multe steaguri a luat
 Dela Turcu îngâmfat,
 Reduta au biruit
 Dela Turcu cel vestit

— Cele cruci de ce le poartă?

— Le poartă să vadă toți
 Că ce face vitejia
 Nu poate face nimenea,

Și le poartă spre stânga
 Ca să se 'ndemne lumea
 Să-'și apere moșia,
 Moșia, 'mpărăția,
 Că, cin' luptă pentru țeară
 Vrednic este de tigneală,
 Cin' luptă pentru moșie
 Vrednic e de omenie.

Poesii populare.

De pe Târnava-mică.

Culese de Emilu Macavetu, învăț. în Bozias.

Foaie verde de săcară
 Iubește-mă, bade, eară,
 Că nu 'ți-am fost mândră-o seară,
 Ci doi ani întregi și-o vară.
 Iubește-mă dacă-'ți plac,
 Dacă nu, silă nu-'ți fac,
 Iubește-mă din vîzută
 Dacă nu mă poți mai mult.

Trecui valea și-o Târnava
 Să țes o crătință 'n zală,

terminarea ritualelor bisericesti va urma numai decât deschiderea congresului și se vor începe lucrările congresuale conform regulamentului afacerilor interne.

Dat în reședința Noastră arhiepiscopopească-metropolitană în Sibiu, la 31 August (13 Septemvrie) 1900.

Ioan Mețianu m. p.

Dela manevre. *Duminecă s'au terminat manevrele mari de toamnă, ținute în Galifia, în prezența Monarchului, care a fost foarte mulțumit cu prestațiunile armatei, și cu conducerea trupelor. După critica obicinuită, făcută manevrelor, Monarchul a adresat o călduroasă vorbire comandanților de trupe, exprimându-și bucuria și mulțumirea pentru executarea succasă a manevrelor, îndeosebi însă mulțumind șefului de stat-major al armatei, generalului Beck vechiului amic și credinciosului colaborator, — cum l-a numit Monarchul, — pentru înscenarea bună a manevrelor. Monarchului i-a răspuns Archiducele Rainer, mulțumind în numele comandanților de trupe și în numele tuturor oficerilor pentru cuvintele de laudă aduse lor din partea Domnitorului. Monarchul a plecat încă Duminecă seara la Viena.*

Iubileul unirii.

Acum s'au implinit 200 de ani de când o parte însemnată a Românilor din Ungaria a trecut la unire cu biserica Romei. Biserica noastră gr-cat. a sărbătorit acest jubileu; la Blaj s'a ținut sinod provincial bisericesc și cu acest prilej s'au aranjat frumoase sărbări.

Sărbările s'au început Luni și au ținut până Mercuri. Eată cum au decurs acest jubileu:

In ziua întâiu.

Au fost nu numai festivități sinodale pur bisericesti, ci și naționale festivități din Blaj. Românii de confesiunea gr-cat. au venit din toate părțile, parte ca chemați a lua parte activă la sinod, parte și aduce prinosul jertfei pe altarul sfinței întruniri. Preasfinții Lor: episcopul Orăzei *Mihail Pavel*, episcopul Lugojului *Dr. D. Radu*, al Gher-

lei *I. Sabo*, toți au luat parte la jubileu.

Episcopul rom-cat. din Alba-Iulia însoțit de canonicii *Kovács* și *Gergely*, asemenea a sosit. Vicari, protopopi, preoți, laici, din toate părțile provinciei metropolitane au venit în număr mare ca să asiste la acest sinod, care în împrejurările de azi, când e vorba și de eluțarea neatfirnării bisericei unite, va constitui un moment epocal în viața bisericei unite cu Roma.

Piața Blajului băjbăia de lume. Grupuri erau adunate dinaintea edificiilor ce seara se iluminau. Însași catedrala din depărtare atragea privirea trecătorului. La cele trei ferestri-firide din mijloc dela fațada bisericei trei transparente își isbeau vederea. În mijloc era transparentul lucrat în colorii, al Papei Leo al XIII-lea, la dreapta al lui *Atanasiu*, ear' la stânga al Metropolitului actual *V. Mihályi*. Toate aceste trei figuri iubilare sub slaba lumină se păreau a ne revoca momente de acum sunt 200 ani. La cassa centrală alte două transparente opreau privirea trecătorilor cucernici: Preasfințitul Metropolit *Mihályi* cu inscripția 1900 și *Atanasiu* cu 1698, strălucesc de razele unei iluminări mai abundante, mai concentrate. Casele privaților încă emulau cu institutele în răspândirea veselei lumini.

Dar' lumină și încă mare se face. Un riu de foc înaintează dinspre sat spre centru. Conductul de torțe s'a pus în mișcare. Peste 200 torțe își răspândeau în aer pe lângă lumină încă și fumul greoiu de păcură. Musica cântă, undele luminoase se apropie spre rezidența metropolitană.

Înaintea castelului metropolitan lumea e concentrată. Pe un podiu tapetat, așezat înaintea porților castelului, se ivește Escel. Sa Metropolitul *Mihályi* cu cărja arhierască în mână. Se face tăcere.

Inteligentul și activul medic *Dr. Alexandru Pop* urcă tribuna, anume construită înaintea porților castelului și întrerupe tăcerea ținând o vorbire frumoasă, în care arată însemnătatea unirii, mai cu seamă din punct de vedere național-cultural.

La vorbirea dlui Pop a răspuns Escel. Sa Metropolitul *Mihályi*, accentuând că unirea cu biserica Romei a fost un puternic moment pentru renașterea poporului român.

Vorbirile au produs mare însuflețire la public.

A mai vorbit apoi tinărul universitar *Giurgiu* și cu aceasta programul zilei s'a sfârșit.

A doua zi.

Martți, a doua zi a jubileului a fost vestită Blăjenilor prin bubuit de treascuri. În biserica metropolitană se începe slujba d-zeească, slujind Escel. Sa Metropolitul cu episcopii și câțiva canonici. La mijlocul slujbei Escel. Sa a ținut de pe amvon o cuvântare și a dat cetire enciclicei papale, trimise Escel. Sale din prilejul jubileului și care este de următorul cuprins:

Îndreptățită aflăm bucuria Ta și a turmei tale pentru apropiata împlinire a secolului al II. de când Părinții voștri au încheiat Unirea cu Scaunul Romei. De oare ce atât taptul însuși al uniunii Voastre cu Noi, cât și deosebita statornicie din tot timpul trecut în propusul și în credința jurată a ginții voastre dovedește, că îndurare a făcut Dumnezeu cu voi și prevestește, că tot această o va face El și în viitor. Ear' ca bucuria generală să fie și mai mare, cu drept cuvânt reamintiți bunăvoința ce pururea au arătat-o pontificii romani față de națiunea voastră. Și într'adevăr, dela Inocențiu XIII. până la Noi, ei nici-odată n'au încetat a vă întinde mulțime de binefaceri, precum și a încerca toate ce ar fi spre strălucirea și folosul bisericei voastre. Înmulțitui-s'au scaunele episcopesti; întăritui-s'au Sinoadele; împodobitui-s'au scaunul Făgărașului cu demnitate de Metropolie, fiilor neamului vostru datu-s'a loc în Colegiul Urbanian. Stăruși așadar' a vă ocroti și în viitor sub scutul Scaunului Roman, ear' sărbătoarea ce în curând o veți ține, așa se vă întărească pe voi, încât de pururea cu laudă să se vestească despre Poporul Român aceea ce Nunțitul Apostolic scria predecesorului nostru în anul MDCCLXVIII: Acest popor ține foarte la credința catolică și mult iubeste catedrala romană. Ear' pentru împlinirea acestora adaogă-se la bucuria voastră binecuvântarea Noastră Apostolică, care drept arvună a darurilor dumnezeesti, cu pârintească dragoste o împărtășim tuturor Românilor catolici.

Dat în Roma, la St. Petru în VIII. August anul MCM., al pontificatului Nostru anul al douăzeci-și-treilea.

Leo P. P. XIII.

Maico, măculița mea,
Crătința 'mi-s'a gătat,
Da cu iia ce să fac?
Nu te dragă supăra
Că și iia s'a găta
Că ne-om da pe lângă ladă
Și 'ți-om coasă iia 'ntreagă.
Maico, măculița mea
Și iia mi-s'a gătat
Cu luncețiu ce să fac?
Că eu nu mi-l știu să-l trag,
Nu te dragă supăra
Că ne-om da p'ângă susechiu
Și 'ți-om trage și un luncețiu.
Toată toanta-i mătăsă
Mălaiu nu-i să-mbuce odată,
Toată toanta-i cu păuni
Mălaiu-i cu doi zloți buni.
Țipă toantă mătasa
Că mătasa-i tare mândră
Tu n'o poți purta flământă,
Și mătasa-i tare grea
Și foamea cătu-i de rea.

Toată seara merg în sat,
La gură de sărutat.
Și aseară-am fost la fete
D-zeu sfântul mă ierte;
Pentru-că le sărutai
D-zeu m'a duce-n raiu.
Și eu cred că-n raiu moiu duce
De ce-mi place gura dulce.
Trandafir cu frunza deasă
Dulce-i gura la mireasă,
Da nu-i dulce cum să fie
Ci ca strugurii din viie.
Frunză verde de brândușe
Am avut o cărărușe,
Dar' s'a pus un blăstemat
Cărărușa lo-astupat
Tot cu spini și cu nuiete,
Supărarea mândrii mele,
Dară supărarea mea
Că nu pot merge la ea.
Să o strîng, să o sărut,
Să-mi mai treacă de urit.
Știi, bade, dorința mea?
Ca să fiu în casa ta;

Eară gândurile mele
E să-ți fiu ție muiere.
Bade, dacă mi-i lua
Toată ziua 'ți-aș cânta,
Noaptea eară n'aș lucra.
Când ai vrea te-aș săruta,
Sau 'ți-aș îndruga fuioare,
Colea noaptea-n șezătoare,
Toarce-aș cânepă și in
Cu tine pe al meu sîn,
Eară când ai fi beteag,
Aș ședea tot lângă pat,
Și te-aș săruta mereu,
Așa bine cum știu eu.

Din Șomfalău.

Culese de **G. C. Crăciun**, june.

Mândră dragostile noastre
Răsărit-o flori pe coaste,
Ieri am fost mândro la ele
Și-am văzut că-s viorele,
Viorele flori adânci
Când le vezi mândro să plângi.

După biserică, la orele 2 d. a. s'au dat două banchete în două locuri, unde s'au ținut mai multe toaste.

A treia zi.

Mercuri, după program, s'a ținut ședința festivă a școalelor din Blaj, cu o frumoasă și bogată programă, executată de tinerime. La sărbări, cum și în biserică, a cântat foarte frumos corul dlui profesor *Murășan*.

Din România.

Aniversarea luării Griviței.

În ziua de 30 August, aniversarea luării Griviței, oficerii batalionului al 2-lea de vânători au dat un banchet la *Constanța*, unde au poțit pe generalul *Candiano-Popescu*, comandantul diviziei din *Dobrogea*, cum și pe toți oficerii superiori din garnisoană.

Masa așezată în sala de mâncare a trupei era acoperită de flori.

Cătră sfirșitul banchetului, generalul ridică următorul toast:

„Iubiți camerazi!

Acum 23 de ani ploua gloanțe la Grivița, astăzi din acele gloanțe au răsărit flori și cine știe mâne dacă aceste flori nu se vor schimba din nou în gloanțe, căci:

Timpu aduce și face
Și ce vrei, și ce nu-ți place,

a zis de mult bătrânul *Văcărescu*.

Un ce însă rămâne netăgăduit: că zorile zilei lui 30 August au lămurit noaptea întunecoasă a unui jalnic și umilit trecut al țării noastre, ear' la bubuitul tunului dela Grivița neamul românesc s'a redeșteptat din groaznică-i lețargie.

În această zi ne-am dat vieță nouă și am dat vieță și altora, vârsându-ne pentru dinșii sângele ca apa, voind a-l scăpa dintr'o robie de veacuri și de sub tăișul crudului iatagan.

Nu cerem recunoștință nimănui, căci nu noi plămădim inimile, ci Dumnezeu și Dumnezeu sădește în ele ce voește. Într'ale noastre a sădit generositatea. Cerem numai acelor, pe cari nu 'i-am lăsat să moară, să ne lase să trăim, aducându-și aminte ce erau și ce sânt, că România le-a fost părgie de ridicare și că dînsa e mai puternică în anul 1900 decât în 1877.

Drept a avut cine-a zis
Că dragostea-i foc nestins,
Că și 'n mine s'a aprins
Și nime nu 'mi-l-a stîns,
Arde și-acum ne 'ncetat
Pentru al mândrii bănat.

Mărită-te horholină
Nu ședea fată bătrână,
Că și dracu s'o 'nsurat
Și tu nu te-ai măritat.
Decât cu fată bătrână
Mai bine cu capu 'n tină,
Că de tină tii spăla
De bătrână nu-i scăpa.

Bade struț de rusmalin
Lasă-mă să rup un fir,
Rupe mândro cât îi vrea,
Rusmalin din peana mea.
Rupe și te veselește
Și mai șezi și mai fetește,
Mai fetește nouă ai
Că de mine parte n'ai.

Ziua de 30 August, ziua luării Griviței, trebuie să fie hrana sufletului neamului și mai cu seamă hrana sufletului soldatului nostru.

Și cu toate-că armata română respectă pacea și o păzește cu credință, totuși îi este drag și războiul, căci dacă lipsea războiul din lume, inima omească n'ar fi fost împodobită de atâtea nobile sentimente.

Inchin acest păhar pentru oficerii, cari au organizat acest banchet și pentru viteazul batalion al 2-lea de vânători, cum și în memoria celor căzuți pe câmpul de luptă în astă glorioasă zi.

Inchin pentru Maj. S. Regele, singura căpetenie a oastei.

Din Bucovina.

Cum am vestit în nrul trecut, în Austria se vor face în curând noue alegeri. Frații noștri din Bucovina încă se pregătesc pentru alegeri.

Eată unele știri în privința aceasta:

„*Deșteptarea*” scrie în numărul din urmă următoarele:

Foile guvernamentale din Cernăuți vestesc în unanim acord constituirea unui comitet electoral central din partea Românilor. Una din foile ce stau în cea mai strînsă legătură cu guvernul țării, aduce știrea, că atât dl *Dr. Popovici* cât și dl *Dr. Flondor* nu fac parte din numitul comitet. Cât despre dl *Dr. Popovici* nu știm de a fost invitat să participe la ședința de constituire a comitetului acestuia, — căci d-sa nu se află în țeară; știm însă cu siguranță, că s'au făcut încercări să-l înduplece pe dl *Dr. Flondor* ca să participe.

Dl *Dr. Flondor* a mai fost invitat și la o ședință a clubului dietal. La invitarea aceasta a răspuns dlui president al clubului, părintelui archimandrit *Călinescu*, următoarele:

„Prea stimate dle president! Am primit invitarea d-voastră la ședința clubului român dietal, nu-mi este însă cu puțință să-i urmez.

Eată cauzele:

Situațiunea politică în țeară, schimbată prin pactul cu guvernul și urmările triste, isvorite din acest pas precipitat, m'au necesitat să renunț la o lucrare cu partidul d-niilor voastre. Totodată mă priviam dator să es din rezervă din momentul când stipulațiunile pactului cu guvernul fură călcate de el însuși.

Fă-mă Doamne ce mii face,
Fă-mă roata stelelor
Pe drumul Blăjenilor.
Am un drăguț de blăjan
Cu pîrul de măghiran,
Peana vîntu îi bătea
Ochi și gura îi rîdea,
Sprâncenele tot așa.

Decât maică m'ai făcut
Mai bine m'ai fi perdut
Pe părîu cu petricele,
Apă rece să mă spele,
Mol negru să mă molească
Neamțu să nu-mi poruncească,
Neamțule când m'ai luat,
Pîrul 'mi-l-ai rîtezat,
Ba zău pîrul nu-i de vină,
N'ar ave Neamțul odihnă
Precum n'am eu prînz și cină.

Poruncit-a mândra mea
Pe doi pui de turturea,
Să fac ziua ce-oi putea
Seara să mă duc la ea,

La timpul seu 'l-am înștiințat pe baronul *Hormuzachi*, ca conducător al partidului d-niilor voastre, că nu mai pot face parte din acest partid.

Acum vă rog și pe d-voastră să binevoiți a lua la cunoștință eșirea mea din clubul român dietal.

Dr. Iancu Flondor

După cum se vestește din Bucovina, planul lui *Bourguignon* este, să scoată din reichsrath-ul austriac pe energicul naționalist *Dr. G. Popovici*. După-cum ne spune „*Deșteptarea*” și-a ales deja candidații de deputație, tot oameni guvernamentali, setoși de măriri și decorații.

„Adunarea Asociațiunii”

— la Mehadia.

Despre a doua ședință a „Asociațiunii” la Mehadia, ținută Luni, în 10 Septembrie și despre frumoasele sărbări, ce s'au dat și dintre cari amintim cu deosebire petrecerea aranjată Luni pentru popor, mai dăm următoarele:

Concertul.

Duminecă seara s'a dat un concert cu un program bogat, luând parte la el corul lui *Vidu* din Lugoj și alte puteri bune.

Din program amintim cu deosebire cântecele „*Răsunetul Ardealului*” și „*Logojana*”, cari au dat a înțelege frățietatea, ce este între Români ardeleni și bănățeni.

După concert, o petrecere veselă a avut loc la „*Băracă*” — în onoarea corului și a coriștilor bravi ai dlui *Vidu*. S'au ținut însuflețite toaste din partea dlor: *Dr. Șt. Petrovici*, avocat, *Paulian*, prof. la Severin, *I. Scurtu* etc.

ȘEDINȚA II.

Luni a. m. s'a ținut ședința II. Se deschide din partea dlui președinte la orele 10 și jum. a. m. Public era mai puțin ca la ședința întâia.

Dl *Ioan Turcu* (*Făgăraș*) prezentă referatul comisiei privitor la raportul despre activitatea comitetului central în anul trecut.

Eu napoi 'i-am poruncit,
Pe doi pușori de cuc
Că n'am vreme să mă duc,

Fă-mă Doamne ce mii face,
Fă-mă pasere măiastră
Să sbor la mândra 'n foreastră
Să vîd seara ce-a cina
Și gândul unde 'i-a sta,
Dimineața ce-a prînzî,
Peste zi unde-a gândî,
De 'i-a sta gându la mine
Dumnezeu să-i deo bine,
De 'i-a sta la mai frumoasă,
Pice-i carnea de pe oasă,
Câte-un picior prin ocol
Să rămăie osu gol,
Cum am rămas eu cu dor.

Bate Doamne ce-i mai bate,
Bate frunza de urzică
Pe fată până ce-i mică,
Fata dacă crește mare,
La părinți dă supărare.

Comisia, considerând, că raportul probează o activitate și un progres îmbucurător, propune: raportul să se primească; adunarea să dea expresie condolenței sale pentru membrii săi răposați; raportul comitetului central asupra »Casei naționale« să se aproabe cu toate dispozițiile comitetului central, să se dea expresie recunoștinții față cu fondatorii și spriginitorii »Casei naționale«, să se adreseze un apel călduros membrilor »Asociațiunii« pentru a sprigini loteria »Casei naționale« și comitetul central să supravegheze, ca despărțimintele noue să se organizeze așa.... »după cum e de lipsă«.

După o discuție în chestie, propunerea comisiei se primește cu adausul, ca să se dea în grija comitetului central, fiindcă din întâmplare secție școlară nu există deocamdată.

Urmează raportul comisiei financiare, prezentat de dl Tr. Barzu. Gestionarea pe 1900 se aproabă, dar' nu se primește propunerea comisiei de a se vota în buget o poziție pentru ajutoarea anuală, a vre-o 30 de școale cu câte 100 coroane. Se primește propunerea dlui Partenie Cosma, ca din bugetul votat să se dea ajutoare școalelor.

Dl profesor Vasile Goldiș, raportorul comisiei pentru fondarea secțiilor literare, prezintă rezultatele activității comisiei, explicând chestiunea într'un discurs-serios și detaliat argumentat și desfășurând importanța secțiilor literare, cari ori-cât de modest contemperate de comitetul central, trebuie acceptate deocamdată, fiindcă nu-i posibilă la noi nici acum o acțiune literară în stil mare, independentă de »Asociațiune«.

Dl Goldiș relevează, că în proiectul de regulament al comitetului central se face o abatere dela principiile societăților de asemenea natură, anume, că se pun la olaltă chestiile literare și culturale cu chestiunile practice, — ceea-ce în loc de a fi favorabil »Asociațiunii« e tocmai nefavorabil.

Oratorul trece pe urmă în considerarea proiectului însuși, propunând unele modificări.

Comitetul central a omis d. es. pentru viitor raportul general asupra activității literare, crezând că-l vor face secțiile literare. Comisia propune însă, ca raportul literar general să se mențină, dar' să se încredințeze de aci înainte raportorului secției literare, care va fi de sigur mai competent decât secretarul general, chemat mai mult la afaceri administrative.

Comisia mai propune, ca organul »Asociațiunii« să fie rezervat numai chestiilor oficiale, ear' pentru literatură și cultură să se editeze *anale* — nu ale secțiilor, — ci ale »Asociațiunii«, cari se constituie o revistă literară-culturală.

Relativ la propunerea dlui adv. Ardelean pentru fondarea unei secții speciale numismatice, comisia propune să nu se fondeze o secție specială, fiind suficientă în scopul fixat secția istorică.

O vie și bună discuție se naște în chestiunea secțiilor literare. Iau parte la discuție d. nii On. Tilea, Em. Ungurean, I. Scurtu, V. Goldiș, Dr. G. Vuia. Se primesc modificările propuse de comisie.

În urma unei noue discuțiuni privitor la imediata inaugurare a secțiilor sau aminarea pe anul viitor, se decide imediata inaugurare. Se mai decide respingerea propunerii privitor la o specială secție numismatică.

Ședința se suspendă, pentru-ca să decidă comitetul central: ce membri să propună pentru alegerea în secțiile literare.

După acestea urmează alegerea membrilor în secțiunile literare științifice. În secțiunea istorică d-nii: Iosif St. Șuluțiu, Ioan cav. de Pușcariu, Dr. Aug. Bunea, Vincențiu Babeș și Vasile Goldiș; în secțiunea literară And. Băr-

seanu, Iosif Vulcan, Virgil Onițiu, At. Marienescu și Dr. Iosif Blaga; în secțiunea școlară: Gr. Pletos, Vas. Hossu, Gregoriu Maior, Dr. Iuliu Olariu și Dr. I. Stroia; în secțiunea științelor naturale: Dr. D. P. Barcianu, Florian Porcius, Em. Viciu, Arseniu Vlaicu și Dr. G. Vuia; în secțiunea economică: Parteniu Cosma, Dim. Comșa, Dr. I. Mihu, Iosif Bălan și Tr. Barzu.

Se cetesc telegramele sosite la birou din: Lugoj, Blaj, Sibiu, Brașov, Cluj, Năsăud, Bistrița, Satulung, Beiuș, Reghinul-săsesc, Deva, Brașov, Arad, Bocșa, Hațeg, Capolnaș, Roman, Viena, Craiova, Carlsbad și Iași.

Orășenii din Lipova invită adunarea »Asociațiunii« pe anul viitor la Lipova. Se primește. Verificarea proceselor, conform vechiului obicei, se concredre membrilor din Sibiu. Eshaurindu-se programul, dl Ungurean mulțumește rev. domn. president pentru zelul cu care conduce »Asociațiunea«.

Banchetul.

La 2 ore după amiază s'a ținut banchetul obișnuit, cu frumoase și însuflețite toaste. La banchet, precum peste tot la adunare au luat parte mai mulți frați de-ai noștri din România.

Dl Ioan Scurtu a luat cuvântul, ca să salute pe frații noștri din România liberă, amintind legătura care ține strâns uniți pe Români de prututindenii: unitatea noastră culturală.

Mai amintim, că la dorința tuturor, a luat cuvântul distinsul vice-president al comitetului național dl George Pop de Băsești, rostind o caldă cuvântare naționalistă pentru generația tină, lupătoarea de mâne a neamului.

Petrecerea poporală.

După banchet a fost a doua ședință literară, apoi petrecerea poporală.

Luni după amiază, în urma ședinței literare, toată lumea a plecat la grădina de economie (»Meierhof«), o pagiste nouă și frumoasă, unde avea să se țină petrecerea poporală.

O privesc dintr-una dintre cele mai încântătoare oferiau publicului foarte numeroși țărani și țerancele și costumele lor vii și interesante. Cu deosebire țerancele, cu bogatele lor costume naționale și cu piepturile acoperite de strălucitoare piese de aur și de argint, — atrageau atenția și admirația tuturor.

În mijlocul veseliei generale și 'n sunetul dulce al muzicii populare bănațene, atât de originală și atât de îndemnătoare la bună dispoziție, — mulțime de părechi țărănești jucară cu tradiționala vioiciune a poporului nostru fel de fel de jocuri naționale. Ordinea jocurilor a fost: *Hora, Ardeleana, Brăul, Măzărlea și De dor*, și eară *Hora*.

La orele 5 a urmat frumoasa scenă a *premierii costumelor*, care s'a făcut în chipul următor:

Doamnele cari au luat parte la adunare au primit câte cinci bilete de votare, pe cari le-a predat fiecare acelor cinci țerance al căror costum 'l-a aflat mai original și mai încântător.

Au fost premiate toate țerancele cari au primit cel puțin 10 bilete de votare.

Cele cinci premii mai mari (1—3 galbeni) le-au luat următoarele:

1. Persida Domaneanț din Ohaba-Mutnic 3 galbeni à 10 coroane.
2. Maria Carl, Mehadia, 2 galbeni.
3. Mali Onescu Bosneag, 1 galben.
4. Lena Hăbășan, Luncani, 1 galben.
5. Elisabeta Baleș, Gruin, 1 galben.

În afară de aceste, 23 de țerance au primit drept premiu pentru costumele lor naționale mici suveniri.

La orele 5½, s'a început *festivitatea împărțirii cărților la țărani*.

Țărani, grupați după comune, venind pe promenada largă, s'au prezentat la rondou, conduși de preoții sau de învățătorii sau de primarii lor, cari au luat în primire și au împărțit cărțile.

S'au împărțit în total mai multe sute de scrieri populare dăruite de »Asociațiune«. Au primit cărți (dela 15—70) 29 sate din comitatele Caraș-Severin și Timiș.

În decursul sărbătorilor muzica militară a regimentului c. r. nr. 33 și un taraf de lăutari bănațeni au cântat alternativ diferite cântece, în partea cea mai mare cântece naționale.

Înspre seară sărbătorile s'au terminat în mijlocul mulțumirii și veseliei generale.

La frații din România.

Mercuri s'a făcut excursia pe Dunăre în România la Turnu-Severin. Au plecat peste 200 de oaspeți cu trenul la Orșova, apoi de aici pe Dunăre prin strâmtoarea frumoasă dela *Porțile de-fer*, la Severin.

Primirea de care ne-au împărțit frații liberi dela Severin, a fost atât de frumoasă, — încât nu cred că se va găsi unul dintre oaspeți, care s'o uite vre-odată sau care să nu fi rămas cu totul încântat.

Cheul portului dela Severin era tixit de lume, sute de bărbați și dame din toate clasele societății. Măndre drapele naționale falfăiau salutând pe Români frați.

În fruntea Severinenilor veniți să salute pe oaspeți, se aflau frunțașii orașului, d.d. prefect Fara, primarul Gr. Constantinescu, revizorul școlar N. D. Spineanu, I. Ștefăneanu, V. Ștefănescu, C. Georgescu deputați; colonel Dragoescu, farmacistul Bogdan, Costescu dir. liceului, I. D. Paulian, profesor etc.

Dl Gr. Constantinescu salută în termeni calzi și aleși pe oaspeți. Ii răspunde dl protopop M. Popovici.

Corul societății »Doina« a cântat apoi în entuziasmul general mai multe cântări naționale, ear' muzica regimentului 7 de Mehedinți a cântat »Deșteaptă-te Române«.

Pe urmă, un cortej imponent se formează din oaspeți și din țărani. Plecăm cu toții în frunte cu societatea »Doina« și vizităm vestitul liceu *Traian*, unde dl Paulian rostește un discurs de bineventare, cărui răspunde dl Iosif Vulcan. Dl Costescu, valorosul director al liceului, roagă pe oaspeți să scuze că nu 'i-a putut saluta cu cei 500 elevi ai liceului, cari sunt în vacanțe. Corul »Doina« intonează »Deșteaptă-te Române«.

Oaspeții au vizitat liceul, grădina publică și orașul, care e foarte frumos.

În dreptul caselor dlui Constantinescu d-șoarele Constantinescu primesc pe oaspeți cu o ploaie de flori.

Seara o convenire frumoasă s'a ținut în grădina publică. Au toastat mai mulți și s'a jucat »*Hora frăției*«.

A doua zi dimineața oaspeții s'au re'tors la Mehadia.

Români din Banat.

— Vezi ilustrația. —

Din prilejul, că »Asociațiunea« și-a ținut săptemănila trecute adunarea la Mehadia în Banat, dăm azi chipul la doi Bănațeni (bărbat și femeie), în frumusu lor port, asemenea căruia s'au vîzut multe la »Asociațiune«, îndeosebi la petrecerea poporală (rugă), dată Lunia trecută la Mehadia.

Meseriași și neguțetorii noștri.

Români din Bănat.

Meseriași.

În Aiud.

Sunt măiestru faur pentru ori-ce lucru ce se ține de un econom sau pentru domni, precum pregătesc calese în toată forma, ori-șice cu un cuvânt, precum și garantez pe mai mult de un an. Sunt specialist în potcovit, având diploma din Croația dela școala militară pentru potcovitul cailor. Sunt născut din satul Pețelca, de 25 de ani.

Mă recomand poporului din aceste părți.

Isidor Domșa, măiestru faur în Aiud, strada Tiușului nr. 21.

În Frantzensdorf.

(Ferencfalva, com. Caras-Severin.)

Subscrisul **Vasilie Șofeia**, sunt măiestru rotar (vagner), lucru tot felul de cocii pentru cai, cu un cuvânt toate câte se recer dela un rotar. Mă rog pentru sprijinirea onoratului public. Eu din parte-mi mă oblig că voi servi cu cel mai bun lucru și pentru prețurile cât se vor putea de moderate. La mine se află tot felul de lemne uscate și cel mai bun material. **Vasilie Șofeia**, rotar în Ferencfalva.

În Cisteiu.

În **Cisteiu-unguresc**, posta Uioara (Maros Ujvár) se află măiestru bărdăș și zidar român **Constantin Murășan**, care face tot felul de clădiri pe sate, și biserici.

Astfel de măiestri mai sunt doi Unguri.

Asemenea sunt doi frați ferari **Nicolae și Gligor Faur**. Mai este și un ferar ungur. Românii se spriginesc pe măiestrii români.

În Oravița.

Ioan Gerga, croitor și cojocar, premiat la expozițiunea din București cu medalia de argint și diploma de onoare, ne scrie următoarele: Subscrisul, care lucrez măiestria de cojocărie din anul 1880 și pe lângă cojocărie și croitoria (căbăniceritul) și prin vrednicia mea muncă, juriul expoziției din București mi-a dat medalie de argint și diploma de onoare la 15 August 1894, — aduc la

cunoștința on. public, că în duchianul meu se află gata totdeauna haine bărbătești și muieresti, de ginie ardelenească țesut de Române. Laibere ficiorești, pentru copii, cioareci, căpote în diferite colori și-n croituri bărbătești și pentru copii, cabanițe în toate mărimile, albe, verzi, negre, sure ș. a., cojoace ficiorești și pentru fete în toate croirile și în cele mai frumoase lucrări. Rog pe onorații Români a cerceta lucrătoarea mea și duchianul meu, că sunt gata a îndestula pe ori-și-cine.

I. Gerga, în Oravița-română, (peste drum de Sperger).

Neguțetori.

În Cisteiu-ung.

La noi în comună numai subscrisul sunt de vre-o 10—12 ani măcelar de carne de vite și am negoț de vre-o 10 feluri săpun, cerneală, chibrite, ață, bercă, jolj, cartoane, bumbacuri, de 3 soiuri, oțet, etc. La noi sunt 3 Ovrei cu prăvălie, afară de prăvălia mea.

Dintr'acești 3 Ovrei 2 sunt mai săraci dar' unul e cel mai bogat în comuna noastră, cu prăvălie și licență de tăbac etc., ear' mulți din ai noștri s'au sărăcit prin el cu vinarsul.

Ieronim Buretea, în Cisteiu-ung.

Negoțul și meseriile la noi.

„Nici un ac dela străin“!

Bistrița, 5 Sept. c.

De nenumărate-ori s'a repetit acest cuvânt în „Foaia Poporului“, care veghează asupra poporului român ca și o mamă asupra fiului ei iubit, acest cuvânt atât de lesne de înțeles, pe care mulți îl cetesc și puțini vreau să-l înțeleagă. Nu trebuie să ne mirăm de țeranii neștiutori de carte dacă greșesc și nu urmează sfaturile fruntașilor lor, căci aceasta o fac din neștiință și nu din răutate. Să ne mirăm de oameni cu carte, cari păcătuiesc contra neamului lor, comit acele păcate pe cari alți inteligenți, alți fruntași ale altor neamuri nu le fac!

Eată spre pildă sunt unii preoți rom., în jurul Bistriței și alți inteligenți, cari mereu se fălesc că ei sunt așa și așa spriginitori și doritori de înaintare, dar' chiar azi am văzut câțiva preoți români în bolta unui păpucar străin; pe aceia îi spriginesc dinșii, aceia înaintează, eară nouă trebuie să ne roșescă obrazul de rușine, văzându ne părăsiți în fața străinilor chiar de inteligența noastră.

Un Sas de aci 'mi-a zis nu de mult: Bine trebuie că-ți merge d-tale. Eu 'l-am întrebat că de unde deduce aceasta? 'Mi-a răspuns, că doară și el cetește foi și a aflat că cum fruntașii poporului român îndeamnă pe mic și mare, ca numai la neguțetori și meseriași români să-și procure Românii toate cele de lipsă. Frumos, foarte frumos! numai cât rămâne întrebarea că cine urmează sfaturile acele?

„Nici un ac dela străin“, eată cine înțelege acest cuvânt: străinii; ei sunt cei din-tăiu cari urmează sfaturile date poporului nostru; prin aceasta se atrage atențiunea străinilor asupra lucrului, ei își lucră la ai lor meseriași, ai noștri tot acolo, și noi vom ajunge mâne poimâne peritori de foame, și va

trebui să luăm lumea în cap, pe cum a și luat-o singurul croitor român în toată Bistrița **I. Feldrihan**, așa bine a fost spriginit de domni noștri.

Meseriași români sunt în genere săraci, căci cei cu stare materială nu se aplică la meserii, ci studiază la școale, dar' aceea nu vrea nimenea să o recunoască, că suntem și săraci și și începători, și domni noștri numai acolo merg unde ved galantare pline de mărță, fie și coaptă și jidovească. Aici în Bistrița sunt mulți medici, advocați, juzi și tot felul de deregători mari și mici, la banca de credit tot personalul e român, dar' să se facă o întrebare serioasă, că acești domni oare lucră la vre-un meseriaș român? Nu! Doară nici unul.

Sunt măiestru de 12 ani, și de 6 ani m'am așezat în Bistrița, în nădejde că aici, în mijlocul atâtor Români mă voi feri, dar' amar m'am înșelat, căci în decurs de 6 ani abia 'mi-am putut câștiga *trei* clienți români, în Bistrița, ear' în jur *patru*. Așa dară, dle Red., că acela e nu număr destul de frumos dintre atâția Români ce sunt în Bistrița? Și ce cugetați, dle Red., că doară lucră la ceialți doi păpucari români de aici. Nu, căci aceia sunt ca și mine săraci, dar' e mai gazdă Székely, Gotstein, Gubman, Haimberg și Weinberg etc. la acestia dau domni noștri banii.

Îndreptați-vă dlôr, și nu fiți superbi față de clasa mijlocie, pe care de mult a dorit-o națiunea română, clasa care formează țiimentul între celelalte două clase, între țerani și inteligență.

Uitați-vă dlôr, la alte națiuni cum progresază acele, luați exemplul și ne dați mână de ajutor, ca să ne putem și noi fali că suntem sprijiniți de al nostru neam.

Ioan Morariu, pantofar, Str. Ungurească nr. 20.

Locuri bune pentru meseriași.

— Avis. —

Un *păpucar* român, fie căsătorit ori necăsătorit, numai om cu purtări bune, are loc în o comună de 200 de numere. Alt păpucar aici nu mai este, capătă quartir de trei chilii, poate să țină prăvălie de tot felul ce trebuie la o comună, că nu mai este alt boltaș. În chilii dela anul 1868 a fost tot cărcimă, trafică de sare, tăbac și prăvălie. A se adresa la subscrisul.

Tovie Popa, par. gr.-or. în *Suligete*, u. p. M.-Șoimuș.

Trebuințe de-ale meseriașilor și comercianților noștri.

Un băiat al meu s'ar aplica la măiestrie ori la lăcătușit ori la barbierit. Băiatul are patru clase normale, știe românește și ungurește vorbi și scrie și e în anul al 14-lea.

Cei-ce au lipsă să se adreseze la:

Ioan Rusu, în Murăș-Uioara.

PARTEA ECONOMICĂ.

Culesul și păstratul cucuruzului.

Cucuruzul până când ajunge la coacere trece prin patru perioade mai însemnate, și anume formarea coceanului, formarea tuleului, formarea grăunțelor și coacerea acestora. Timpul acestor formări ține câte 5-6 luni. Când timpul e mai priincios creșterei și coacerii lui, atunci și el se coace mai de timpuriu, ear' când acela e mai ploios și rece, atunci și creșterea și coacerea lui cam întârzie. În deobște la șes cucuruzul se coace mai de timpuriu decât pe dealuri și la poalele munților. Tot așa timpuriu se coace și cucuruzul vârațic.

Culesul cucuruzului se face de regulă atunci când este deplin copt, ceea-ce se poate vedea atât de pe cocenii, cari se îngălbinesc, cât și de pe tulei, a căror grăunțe încă se îngălbinesc și întăresc. Timpul cel mai potrivit pentru culesul cucuruzului este în jumătatea a doua a lui Octomvrie. Pe unele locuri, pe unde în locul cucuruzului trebuie să se semene câte o sămănătură de toamnă, se culege și mai de timpuriu. A amâna culesul și din jumătatea a doua a lui Octomvrie, nu este cu scop, deoparte pentru-că tot nu se mai coace din cauza nopților reci, de altă parte, pentru-că poate intra un timp schimbăcios, când apoi culesul se poate săvârși numai cu mult necaz și greutate.

Culesul cucuruzului se poate face în două feluri: sau desfăcându-se de foi atunci când se rupe de pe cocean, sau rupându-se cu foile împreună și desfăcându-se de acelea numai după-ce se cară acasă. În economiile mai mici este mai bun modul dintâiu, ear' în cele mai mari cel de al doilea. Pe unele locuri mai întâiu se desfac foile de pe tuleu, ear' acesta nu se rupe, ci se lasă tot pe cocean, desfăcut așa încă câteva zile, ca să se svinte și să se uște mai bine și numai după aceea se rupe și se cară acasă. Pe alte locuri se desface de foi acolo pe loc și se întinde tot acolo, ca să se uște. Pe unele locuri earăși se rupe cu foile și se pune în car, cu care

se aduce acasă, ear' pe altele se rupe și se face câte o grămadă sau mai multe acolo pe loc, se acopere cu coceni și numai după aceea, într'o zi anumită, se cară acasă unde se desface de frunze.

Lucrul principal pentru cucuruzul rupt cu foile este, ca acela să nu se țină prea mult în starea aceasta, căci atunci se înădușește și se ferbe, stând mai mult timp în grămadă. Aceasta se întâmplă mai cu seamă atunci, când nu este copt deplin, sau când se culege și se cară pe timp umed și ploios.

După-ce tuleii se rup de pe coceni, acestia se taie, se leagă în snopi și se cară acasă, unde se fac niște glugi sau grămezi mai mari, în cari se lasă până-când se întrebunțează ca nutreț pentru vitele cornute. Tot ca nutreț pentru vitele cornute se mai întrebunțează și foile de pe tulei. Tăiatul cocenilor e bine să se facă cât mai la pământ, ca să nu se prea împedece de aceia aratul și grăpatul locului.

Cu ocaziunea desfăcutului, cucuruzul se sortează, adică se alege; cel mai frumos se lasă cu foi, se impletește și apoi se acată pe la grinzile caselor sau podurilor, ca să se uște și astfel să poată fi întrebunțat de sămână în anul următor, cel de mijloc se pune de altă parte, de unde se sue în podurile caselor sau se așează în niște coșare anume făcute din lași sau nuiete, pentru-ca să se uște bine și astfel să poată fi întrebunțat pentru nutrirea oamenilor; ear' cel mai slab se pune de altă parte, pentru a putea fi întrebunțat ca nutreț peste iarnă pentru porci și galițe.

Cucuruzul desfăcut de foi este mai cu scop dacă se poate așeza în coșare până-când se uscă. Coșarele acestea trebuie puse mai cu seamă în fața vântului și a soarelui, ca să se poată usca cât mai curând. Coșarele acestea să nu fie mai late ca de un metru, de oare-ce dacă sînt mai late, cucuruzul nu se poate usca bine și mucezește. De astfel de cucuruz omul ușor poate căpeta o boală primejdioasă, așa numita pelagră.

La cas când băgăm în coșare cucuruz care nu e deplin uscat sau copt, trebuie să facem anumite scocuri de scânduri, pentru eșirea gazului și a umezelei din el. Unii economi mai pun în

coșare și nuiete mai rămuroase de fag sau mărăcine pentru a ușura intrarea aerului și a vântului, ca să se uște. Tot așa se poate face și pentru cucuruzul așezat în poduri, și anume: ridicându-se iciclea mai multe țigle din coperiș pentru intrarea aerului și a vântului.

(Din cartea: Legendr economic, de Ioan Georgescu).

Lucrul și păstrarea.

»Cine nu știe tot atât de bine păstra, că și lucra, acela să se omoare măcar lucrând și tot nu va lăsa după sine vr'un ban. Masa grasă face testamentul slab. Pe cum vine așa se duce, ceea-ce câștigăm, dacă nu știm păstra. De când unele din femeile noastre se ocupă mai mult de petreceri și povești, decât de fus, de răsboiu și de ac, în timp ce unii dintre bărbați mai mult joacă în cărți sau beau prin crișme, decât lucră cu săcurea și alte unelte de ale lor: de atunci multe averi s'au mistuit, perzându-se cu mult mai iute, de cum s'au câștigat. De vrei dară să te înavuțești, învață nu numai a câștiga, ci și a păstra. Noi am ajuns astăzi, ca să avem mai multe *trebunțe măestrite decât firești*.

Cuvintele acestea, rostite înainte de aceasta cu un veac, de învățatul american Beniamen Franclin, îmi vin totdeauna în minte când vîd, cum o parte însemnată din plugarii noștri nu știu să-și păstreze agoniseala lor de peste an cum se cade, ci o risipesc numai eac'asa pe unele lucruri de nimic.

Obiceiul unora din plugarii noștri, cari de când își așează bucatele prin coșuri și hambare, mai toate cele trebuincioase pentru casă și-le cumpără cu cupa și ferdăla de bucate, ne aduce aminte de timpurile din vechime, când nefiind cunoscuți banii, ca mijloc de schimb, fiecare trebuia să-și schimbe produsele în natură. Plugarul de pildă, trebuia să umble cu bucatele sale în spinare prin țîrg, până când putea afla lucrul sau unealta de care avea trebuință.

Vechii Romani întrebunțau într'un timp, în locul banilor, unele vite (pe latinește *pecus*), de unde mai târziu s'a format cuvîntul latin *pecunia*, adică bani, ear' unele popoare sălbatice, cari

Dragoste și inimă curată.

Novelă originală de N. Trimbiționiu.

III. Răsbunare.

(Urmare).

Trecuseră cășlegile și era chiar numai o săptămână până la Mezepăresemi.

Iarna încă trecuse și soarele își trimitea razele sale mai calde, ca să scoată natura din amurteală și pământul să-și îmbrace în vestmîntul nou, făcînd să înțelegem, că acuși vine timpul verdeții, timpul florilor, așteptat cu mare dor de juni și june; acuși vine timpul lucrului așteptat cu neastîmpăr de bătrâni.

Era Duminecă și ca în asemenea zi pe grămada de pietri de lângă Iacob Buturilă se adunase la povești o mulțime de oameni. Acolo era crâșnicul sfătosul satului, și precum știm mare bogătan, Ingheruș, Bululea, Oprală, Dîrloiu, Răzuș, Picior de porc, Poacăna,

Cipărcuță, Tălpig, Căpac, Nacu, Ispas și alții, cari ori-unde era ceva strînsură, trebuiau să fie de față.

Vorbiau multe de ale lucrului, de ale timpului, pe cari intrerupîndu-le Oprală zise:

— Oameni buni! dar' oare ce să fie că estan nu se aude nimic de asentare.

— Ce să fie! — răspuse crâșnicul — dacă n'ați auzit voi, tot va fi, apoi cine să vină să vă mai spună și vouă; numai nouă ne spun, cari sîntem fruntașii satului.

Să nu ne mirăm de sumeția crâșnicului, de oare-ce așa avea el datina să vorbească. Cum ar fi și vorbit în alt chip el, cel mai de frunte în sat, cu glodurile satului.

Trebuie să știm, că în comune în acel timp toată atențiunea e îndreptată cătră timpul și reușita asentării, care taie adese-ori adînc, atât în inimile tinerilor cât și în ale bătrînilor.

După răspunsul crâșnicului se încinse o vorbă lungă între oamenii de față, despre care va fi înrolat și care nu. Unii ziceau că pe cela îl înrolează la miliție, altul zicea că pe celalalt, firește cei interesați mai de aproape lăcrămau sau cel puțin oftau.

Vorbiră mai despre unii mai despre alții și în urmă veni rîndul și lui Linu.

— Or fi luați unii sau nu, dar' Linu lui Văsălie lui Barbu, de bună soamă a fi luat, că e voinic ca bradul — observă unul.

— D'apoi lăcrămațiile lui? — întrebă altul.

— Ei zău, bine zici tu, uitasem de aceea, cu toate că și la asentările din anii trecuți numai cu ele a avut noroc.

— Ar fi pagubă de el, că e fala feciorilor din tot ținutul ăsta.

— Pentru feciori nu ar fi așa pagubă, dar' fetele l-ar plînge cu amar — zise Răzuș.

trăiau din vânat, întrebuntau, ba poate că mai întrebunțează încă și astăzi pielea animalelor sălbatice ca mijloc de schimb.

Prin aflarea aurului și a argintului, din cari s'au putut apoi bate bani de peosebite mărimi, schimbul produselor s'a putut face mai cu înlesnire, vînzînd și cumpărînd fiecare cu bani gata, cum se mai zice. La orașe, unde îndeobște se țin și tîrgurile cele mai mari, în cari se pot schimba și produsele, se află mai mulți bani adunați la un loc, decât pe la sate, unde nu se țin asemenea tîrguri. De aceea orașenii și trăesc mai mult cu bani gata, ear' sătenii mai mult cu produsele lor naturale.

În timpul de astăzi nici săteanul nu mai e silit să tot alerge pe la cele orașe și după lucrurile cele mai mărunte, de oare-ce acum s'au așezat și pe la sate neguțetori, parte dintre săteni, parte din străini, unde pot afla asemenea lucruri. Aceasta este o ușurință mare pentru sătean, că poate să-și cumpere de acasă cele ce-i trebuie. Dar' unii dintre neguțetorii dela sate, cu deosebire dintre cei străini, au putut să facă până acum din tot banul câte doi și trei, vînzîndu-și marfa după-cum le-au plăcut. Pe viitor însă nu va mai merge tot așa, căci s'au mai încumințit și sătenii.

La aceasta a purtat și mai poartă și astăzi vina în partea cea mai mare rîul obicei al multora din plugarii noștri, de a-și căra bucatele cu cupa, merța și ferdela la neguțetorul și cărcimarul din sat, cari i-le cuprind numai așa, după-cum vreau ei. Pe unele locuri aceia nici nu mai așteaptă până se aduc bucatele în sat și se treeră, ci încă atunci cu prilejul căratului se așează cu șetrele lor în capul satului, unde unii plugari nesocotiți le aruncă snopii din car, ca-și-cînd i-ar fi prins de pe apă, — pe câte o porție de rachiu sau tîbac ș. a.

Astfel unii dintre plugarii noștri, după-cum am zis și mai sus, după-ce își adună și treeră odată bucatele, apoi n'o mai curmă cu cupa din ele, așa că pe la Crăciun sau cel mult pe la Paști numai ce se pomenește că nu mai au nimic. De o parte mai dau și ei pen-

tru păstorii de vite, de cîmp, pentru tauri și păzitorii de noapte, de altă parte mai dau și muierile lor, câte o cupă-două, șapte-nouă, pe lumini, petrolu, săpun, arniciu, sare, mătăsă, piper, tămăie ca să nu mai rămăie, lele Mărie, cum se zice și să nu mai știe bărbatul de toate.

Asta merge strună pe multe locuri de toamna începînd până colo primăvara, cînd numai se pomenește bietul plugar, că nu numai în șopru, dar' și prin pod și hîmbare, — toate s'au umplut de lumină, — adecă toate s'au golit. Acum du-mi-te băiete la neguțetorul sau cărcimarul, căroră ai lăpădat cupa de grâu toamna cu câte 8 bani, ear' cea de cucuruz cu 6 bani, și cumpără dela ei bucate, căci aceia știu că mi-te învață, cum să vinzi de altă-dată. Și fiindcă n'ai banii în mână, mai pune lîngă prețul bucatelor și ceva camătă în obligație sau cambiu, așa ca să 'ți-se vină un hectolitr de grâu pe câte 16—20 coroane, ear' cel de cucuruz câte 12—14 coroane așa că pe cînd îți va veni noua recoltă să duci o parte mare din ea, ca să poți plăti bucatele cumpărate.

Acestea sînt urmările cele rele ale nepăstrării și neîngrijirii bucatelor adunate. De aceea plugarii cu minte și practici vor lucra foarte înțelepțește, dacă-și vor duce bucatele de vînzare la tîrgul cel mai din apropiere, unde să le poată vinde cu bani gata și tot așa să-și cumpere și ei cele de lipsă pentru casă. Cînd însă bucatele sînt prea ieftine, atunci să se prefacă în vite, porci sau galițe grase, cari astfel se plătesc mai bine decât bucatele, ear' pe unde se poate, ar fi bine, ca să se plătească chiar și păstorii, taurii și alți slujbași ai satului cu bani gata, și nu tot cu bucate, dar' dintre toate învețe-se și plugarii noștri a păstra mai bine la gura sacului, decât la fundul aceuia, adecă toamna, căci aceia cari nu știu țin cumpenă dreaptă între venitele și cheltuelile lor, odată pot ajunge la sapă de lemn.

Trebuie să ne însemnăm și la locul acesta, că nu plugarul acela e sărac și se sărăcește, care adună, să zicem, câte 20 hectolitre de grâu și tot atâtea de cucuruz, sau fie și numai pe jumătate, dar' el nu le consumă și vinde pe toate,

ci în tot anul îi mai rămăne și câte ceva prisos, pe care-l poate pune la o parte, bani albi pe zile negre; nu zilerul sau meseriașul acela e sărac și se sărăcește, care lucră pentru două coroane, ear' el cheltuește numai una: ci acela, care adună câte 400 hectolitre sau lucră pentru 5 coroane, ear' el cheltuește de două-ori atîta, după-cum fac cei mai mulți în ziua de astăzi.

În privința aceasta pline sînt mai toate comunele noastre de pilde bune și vrednice de urmat, și anume: cum cutare plugar sărac în tinerețe, prin lucru și păstrare a putut să ajungă la stare și avere frumoasă în timpul bătrănețelor, pe cînd cutare bogătan, care a cheltuit mai mult decât a câștigat, a ajuns cu timpul la sapă de lemn, a ajuns să împrumute dela aceia, cari mai înainte poate au fost servitorii lui și pe cari poate el atunci îi desprețuia și batjocorea.

În ziua de astăzi se tînguesc nu numai plugarii, că bucatele nu prea au preț și că trebuie să vinzi multe, ca să poți apuca la ceva bani, ci chiar și unii dintre neguțetori și industriași zic, că banul nu are preț, și că trebuie să prinzi mulți bani, ca să poți face o ispravă bună cu ei. De aceea nu vî rămăne altă scăpare decât lucrul și păstrarea, cercînd fiecare, ca din puținul seu să mai poată pune câte ceva și la o parte, după-cum am zis și mai sus.

Banul e un lucru foarte mic și de puțină valoare, totuși dacă nu-l ai, nu-ți dă nimenea chibritele, piperul și celelalte lucruri, de cari ai ave trebuință. Și totuși auzim pe mulți zicînd: cînd voi ajunge pe acești câțiva bani, tot sînt eu sărac! Acestora le aducem aminte cuvintele dascălului A. Panu: »Cine însă știe trăi mai cu păstru, paraua o are la galbin căpăstru.«

Ioan Georgescu.

Mustul de poame sau ciderul.

Mustul de poame se face ca și vinul, în țările unde via nu poate să crească.

Francezii îl numesc laptele bătrănețelor, pentru-că păstrează sănătatea la oamenii aceia cari trăesc regulat, până cînd ajung la adînci bătrănețe.

— Nu l-am însurat pentru-că... nu l-am însurat, adecă nu mi-a venit pînă acum la socoteală, dar' îl voi însura eu, cînd îi voi găsi o fată pe plac și de seama noastră, cînd nu va fi nime să-și stee în cale...

Destăinuise pînă aci prea mult crăsnicul, cu toate că avea de gînd, ca nime să nu știe cugetele sale. Îi părî rău deci că a zis atît și ca să nu smintească să zică mai mult, se sculă de pe peatra pe care ședea și porni cătră casă. Ceialaltă strigau în urmă: Du-te, du-te de-ți însoară feciorul.

Era foarte muncit de gînduri, se putea vedea pe deasupra că ceva îl neliniștește. Ajungînd acasă se așeză pe lavița de lîngă fântână, oftă una amar, apoi lovi cu pumnul în laviță și zise: — Nu, nu, nici-odată nu, nu voi lăsa. Să știu că dau ori-cît, totuși îl fac cătană, atunci apoi fata vine după Todor. Încă mîne pleo la solgăbirău să facă ce va face, ca să fie înrolat. Nu

— Dar' pentru-ce?

— Oare nu știți bine că feciorii nu se uită cu ochi buni la unul care e mai frumos între ei, fiindcă toate fetele se întrec să placă aceuia, ear' ei rămân buzați.

— Bine bine, frate, dar' dacă să duce și Linu, atunci e lipsă mare de feciori, atunci înrolează pe mulți, și nu rămăne în sat cine să joace fetele.

— Dacă nu vrem să ni-le joace golomoșii, ni-le vom juca noi.

— Văd eu bine că multe comedii au fost pe lume, va fi și comedia asta.

— Dar' ce vorbiți voi? — întrepruse crăsnicul — voi vorbiți și nu știți ce vorbiți, adecă vorbe de clacă, nici nu se țin de mintea voastră lucrurile astea. Gîndiți numai voi bine, pe Linu lui Vasilie lui Barbu pentru ce să nu-l înroleze la cătănie? Pentru-că are lăcrămații? Alea nu plătesc acum nimica, fiindcă s'a dovedit că tatăl-seu încă nu a ajuns vîrsta de șezzeci de ani, ear'

doctorul l-a vîzut că e sănătos ca mărul. Lasă să meargă el cu alții acolo, unde este lipsă de ei, noi nu avem de ei lipsă, ba nici nu ne trebuie atîta smicuriș în sat.

— D'apoi feciorul d-tale? — întrebă un om bun de haz.

— Al meu a trecut peste anii de cătănie, altmîntre eu am lipsă de el să-mi poarte rostul la lucru, pe cînd Văsălie lui Barbu ce lipsă are de el? Să-i păzească niște oi călbejoase? Pe alea le poate păzi și el, că n'are alt lucru.

— Împăratul nu se uită că are cineva lucru ori ba, ci numai să fie bun de cătană — observă cel dinainte.

— S'ar fi putut tot uita la Todor al meu, dacă odată am băgat rugări pentru el și am plătit cătănia lui cu bani. Tot cu bani i-am scos și slobozenia pentru însurat.

— Dar' atunci de ce nu l'ai însurat?

Mustul se poate face din mere amestecate cu pere, sau deosebit. Se culeg poamele când sunt coapte și se pun în grămezi sub un șopron și se lasă să stea poamele văratice o săptămână, ear' cele tomnatice și iernatice 2—3 săptămâni. Cu chipul acesta poamele își mai perd din sucul lor, dar' capătă un miros mai plăcut. Pentru must se aleg poamele cele mai zămoase.

Înainte de a se mustui poamele, se spală într-un hârdău, ca să nu fie murdare, după aceea se zdrobesc cu un mui sau mașina; dacă poamele sunt puține, se pot rade pe răzătoare.

După-ce s'au zdrobit, se lasă în tocitoare sau cadă 24 ore, ca mustul să mai piardă din acrimă, și să câștige un zahăr, apoi se tescuesc și mustul se pune în hârdău. Tescovina se stropește cu puțină apă și se mai stoarce odată, ear' mustul se amestecă cu cel dintâiu.

Mustul, după-ce s'a stors, se pune în tocitoare în pivniță, unde trebuie să fie o căldură dela 10—15 grade, ca să poată ferbe sau să dospească.

Se poate pune și d'adrechtul în poloboace.

Când boloboacele sînt mici, ca mustul să poată ferbe trebuie să aibă o căldură dela 8—12 grade; ear' pentru poloboacele mai mari căldura trebuie să fie dela 13—15 grade.

Patru până în 6 săptămâni mustul a fert sau a dospit. Cât ține ferberea, boloboacele se lasă destupate ca să poată eși gazurile rele afară, dar' trebuie să se bage de seamă, ca bolobocul să fie plin totdeauna, ca să nu se strice mustul sau să se oțetească.

Poloboacele în cari se pune mustul trebuie să fie curățite de ori-ce murdărie, de aceea trebuie să se spele bine.

Mustul care se face din poamele de toamnă se poate trage de pe drojdi, după-ce a fert; ear' cel care se face din poame de vară se lasă pe drojdi ca să nu se strice, și după-ce s'a mai învechit se poate trage în alte boloboace. După-ce mustul s'a mai limpezit și s'a mai învechit, se poate bea.

„Albina“.

Uscarea poamelor.

Tot omul care cheltuește cu cultivarea pomilor trebuie să știe ce să facă din poame și cum să le păstreze. Este ușor a lua o poamă coaptă dintr'un pom, însă e mai greu a o păstra și a o întrebuința.

Poamele se pot usca în cuptoarele de pâne sau se fac anume uscătoare. Pentru uscat se aleg poamele cărnoase și mai puțin cele făinoase.

Uscarea se face astfel: după ce s'a scos pânea din cuptor se aruncă poamele și se astupă gura cuptorului. Prunele se aruncă întregi, ear' merele și perele se taie pe jumătate sau în mai multe bucăți.

Prunele la căldură își pierd aproape tot sucul lor și se sbârcesc; când nu sînt sbârcite destul nu sînt coapte și dacă se scot din cuptor se strică.

Perele și merele tăiate în bucăți se mai pot și opări în apă fearță; după aceea se uscă la soare și apoi se păstrează peste iarnă la un loc uscat și aerat.

La țară, unde sînt livezi mari de pruni, se fac anume cuptoare sau uscătoare.

ȘFATURI.

Știrpirea șoarecilor de câmp.

Am arătat și noi mai pe larg în numărul 26 din anul trecut, despre modul de știrpire al șoarecilor de câmp, prin o materie aflată de directorul Löfler din Viena, numită ciuma șoarecilor (tipphi murium). Acum aflăm că bacilul numit se poate căpăta și în cinste dela direcțiunea bacteriologică din Budapesta, strada Rosenbiller numărul 23. Economii noștri, cari ar ave trebuiță de medicina numită, se pot adresa la numita direcțiune.

Știrpirea păduchilor de găină.

Se întemplă, că vara mai ales, găinile se umplu de păduchi. Cu deosebire une-ori pui sînt coplesți, îndată-ce au eșit din ouă, așa că nici nu mai pot crește, de oare-ce insectele numite le

suge tot sângele. Cel mai bun mijloc de știrpire, contra păduchilor de găină este petroleul. Cu acesta se stropesc culcușurile, cătușile sau cuiburile găinilor și aceia pier numai decăt. Dacă s'ar întempla, ca galițele sau pui să fie prea tare infectați, atunci se ung puțin și pe foale și pe cap. Un alt mijloc de știrpire al păduchilor este și carbolul, care se amestecă înainte de stropire cu zece părți de apă.

Scoaterea gustului și a mirosului de glod din pești.

Peștii din bălți și rîuri sau văi mocirloase sau glodoase, au un gust de glod sau pământ, ba une-ori chiar și de putregaiu. Acest gust se poate delătura așa, că în urma curățirii mațelor, peștii se mai țin încă câteva ore într'un amestecat de sare, țărițe, cărbuni aprinși și apă de fântână. După-ce se scot din amestecarea aceea, se spală apoi bine cu apă limpede. Un alt mijloc pentru delăturarea acelu miros și gust este și acela de a ferbe peștii la un loc cu coji de pâne.

Știri economice.

Numărarea populațiunii. Amăsurat articolului de lege 43 din 1899, la sfîrșitul anului acestuia se va face numărarea populațiunii țărilor de sub coroana Sf. Stefan. Ministrul de comerț a dat deja diregătoriilor îndrumările de lipsă. Numărarea va dura 10 zile.

Prețul bumbacului se urcă. Se vestește, că prețul bumbacului se va urca. După-cum scriu ziarele această urcare vine dela roada slabă a anului de față, care se datorește ploilor din Maiu și Iunie, precum și imputinării din ce în ce și mai mult a depositelor din vechea roadă.

Ca urmare a acestei stări de lucruri, se așteaptă ca fabricanții de țesătorii din Europa, să urce și ei la rîndul lor, prețul pe fabricatele de bumbac.

mă las să mă facă pe mine de rușine, chiar pe mine tocmai fata lui Petruț Preda, pentru nemernicul lui Văsălie lui Barbu.

În ziua următoare crâsnicul încărcat cu diferite daruri plecă cătră comuna învecinată, Dungărești, unde era scaunul solgăbirului. Ajuns acolo, după ce află că solgăbirul e acasă, că nare oaspeți și că nu-i în cancelarie, intră în culină, depuse darurile înaintea solgăbiritei, rugându-se de dînsa să spună că are a vorbi ceva numai între patru ochi cu dl solgăbiru.

Fără nici o întârziere cocoana care să bucure tare de daruri, intră în odaie apoi eși și făc semn crâsnicului că e bine, arătându-i ușa pe care avea să se ducă.

Întră în chilie, cu umilință făcu o închinăciune mare și dede binețe.

— Noroc — răspuse solgăbirul — care ședea pe un scaun și înholba cu ochii în o gazetă cât ușa de mare.

— D-zeu să te trăească Măria Ta, am o treabă foarte mare și numai cu Măria Ta o pot vorbi întră patru ochi. Nu am venit să cer dreptate, nu să-mi ierți ceva, ei am venit cu o rugare mare, și dacă se va pute implini dorința, eu din partemi facerea de bine nu o voi uita, ba chiar aș da ori-ce 'mi-s'a cere, dacă s'ar putea face așa precum vreau eu.

— Șezi-betrânule colea pe scaun și spune ce ai de spus, — zise solgăbirul lăsînd gazeta din mână, și schimbînd fața posomorită dinainte cu față serioasă apoi veselă, căci doar' cunoștea cu cine are de lucru și prevedea că face un câștig bun.

— Rugarea mea e o rugare foarte mare și numai între patru ochi o pot spune.

— Spune numai spune, aici numai patru ochi sîntem, nu te teme de nimic.

— Apoi, măria-ta, eu sînt din Scrobieni...

— Știu.

— Mă nmesec Pascu Dumbrava și sînt crâsnic și membru în comitetul satului.

— Te cunosc.

— Între alți copii căți mi-a dat bunul Dumnezeu am și un fecior cu numele Todor... Acî își întrerupse vorbirea cu un oftat amar...

— Vrei doar să-l scapi de cătănie? — continuă solgăbirul, vrînd să-l scoată din necaz și zăpăceală.

— Ba nu, Măria ta, a fost de trei-ori la asentare, acum e mîntuit de cătănie, dar' aș vrea să-l însor.

— Acum îl poți însura, nime nu te oprește să nu-l însori.

— Îl pot Măria Ta, pot, adică l-aș putea, dar' totuși n'am putut, — zise crâsnicul cam încurcat, ne aflînd cuvinte a spune ce-i zăcea la inimă — l-aș fi putut însura, dar' el nu vrea să iee pe fie-cine. În cauza asta mă rog de ajutorul Măriei Tale. (Va urma).

CRONICĂ.

Metropolitul I. Meșianu la Sebeș. Duminecă se va face sfințirea bisericii gr.-or. renovate din Sebeșul-săsesc, sub conducerea Înaltpreasfinției Sale Metropolitului. Din acest prilej comitetul parochial din Sebeș publică următoarea invitație:

Înaltpreasfințitul Domn arhiepiscop și metropolit *Ioan Meșianu* Duminecă, în 10/23 Septembrie a. c. binevoește a sfinți biserica gr.-or. renovate din Sebeșul-săsesc. Cu actul acesta solemn vor fi împreunate următoarele festivități: *Sâmbătă*, în 9/22 Septembrie, la 11^{1/4} ore a. m. primirea Înaltpreasfinției Sale la gara Sebeșului. *Duminecă*, în 10/23 Septembrie, la 9 ore a. m. actul sfințirii și sf. liturgie în biserica renovată. La 1 oră p. m. banchet festiv în hotelul »La leul de aur«. La festivitățile acestea Vă invită cu toată onoarea *Comitetul parochial*.

Duminecă, în 10/23 Sept. seara, Reuniunea meseriașilor din Sebeș va da un concert-teatru în sala hotelului »La leul de aur«.

Estă invitarea publicată de Reuniune:

Reuniunea »Andreiana« a meseriașilor români din Sebeșul-săsesc invită la *concertul și reprezentația teatrală*, ce o va aranja Duminecă (23 Septembrie n.) din prilejul sfințirii bisericii renovate din Sebeș. Inceputul la 7^{1/2} ore. Intrarea: loc I. 2 coroane, loc II. 1 cor. 40 bani, loc III. 1 cor., galerie 60 bani. Venitul e destinat în favorul fondului pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor meseriașilor din Sebeș și jur. Se va juca comedia »Sărăcie lucie«, de I. Vulcan, căreia vor premerge: *Cuvânt ocașional la desvălirea drapelului »Andreanei«*; »Să cântăm azi în cor«, cor mixt de Haydn; »Cine n'are dor pe vale«, cor mixt de G. Șorban; »Țiganul la vânat«, anecdotă de T. Speranță; »Copilo tu ești gata«, cor mixt de F. Mendelssohn; »Țiganul cinstit«, anecdotă de T. Speranță, și »Eu mă duc, codrul rămâne«, cor mixt de G. Șorban. — După reprezentația teatrală urmează dans.

Tirgul de țeară al Lipovei care era să se țină în 14 și 15 Septembrie, s'a amânat pe timp nehotărît, din cauză că în Lipova grassează între vite boala de splină (anthrax).

Societatea pentru fond de teatru a Românilor din Bucovina și-a ținut Dumineca trecută adunarea generală ordinară în Cernăuți.

Logodnă. *Dr. Iulian Chitul*, medic în Betlean, s'a logodit Duminecă (16 Septembrie) cu d-șoara *Aurelia Precup*, fiica preotului *Antoni Precup* din Rebrîșoara.

Teodor Burada, cunoscutul cercetător al urmelor despre Români în celelalte țări, se află la Serajevo, capitala Bosniei. D-sa a găsit, pe lângă alte urme de Români, și următoarele sate, cu numirile cele mai curate românești ca: Stupari, Slatina, Lupanari, Cotor, Clăbucu și altele. Pirn acele ținuturi există locuitori cari se numesc: Pădure Constantin, Bucur Dragomir, Bulbuc, Constantin, Duta Anton, Varză George, Vlah Anton, Rață George, Vărescu, Pințul, Șumbul, Negru Cobză, Balianu, Baci, Basaraba, Sulă, Turbă, Pandur, Condrea, Roșcu, etc.

A cincizeci-și-noua confiscare. Nrul 29 al »Deșteptării« din Cernăuți încă a fost cinstit de Bourguignon cu trei »confiscate«-e. Nu aflase complăcerea Măriei Sale un pasaj din articolul prim și două din articolul »Dela frați la frați«.

Șahul Persiei la Băile-Herculane. Conform programului de până acum Șahul Persiei după sosirea la Budapesta va face excursiune la Porțile-fer și va petrece apoi câteva zile la Băile-Herculane. În vederea acesteia numeroase familii de frunte din Budapesta și-au comandat deja cuartire la Băile-Herculane.

Pentru fondul de acuirare a unui local cu hală de vânzare pe seama »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Ioan Manta, paroch, Reveca Manta, preteasă, Ionel Manta, student, Mărioara, Ecaterina (Sisi), Florica, Florin și Cornel Manta (Gurariului); Dionisiu Roman, candidat de avocat, George Crișan, paroch, (Mediaș); Candid Popa, inv., Elisabeta Popa nasc Popean, Luca Popean, proprietar, Maria Popean n. C. Mitrea (Porumbacul-sup. răs.) Ioan Ivan, notar (Gurariului), Dr. George Prunaș, medic, Ecaterina Prunaș n. Rebegea, Ghiță și Cornel Prunaș (Orlat), Ilie Măcelariu, proprietar, Maria Măcelariu Arsenie, Mărioara Măcelariu, școlăriță (Gurariului), George Romanul, protop., Milica Romanul Papiu, Aurel și Cornel Roman, juni, Alexandru Moldovan sen., George Ghila, presbiter (Deva), Constantin Cristiu, învățător (Seliște), Rosalia Preiner nasc. Keresedi, Ioan Croitor, sodal croitor, Ioan Holerga, cler. curs. III, Nicolae Mohan, George Poponea, Nicolae Stoica, Ioan Apolzan, Ioan Marcu, Stefan Duca, Ioan S. Pitariu, Ioan Spinean, Aurel Sandi, culeg. tipografi, și Iacob Stefla, inv. (Seliște).

Promoțiunea lui Ciordaș. Sâmbătă s'a făcut la universitatea din Cluj promoțiunea de *doctor juris* a tinerului *Ioan Ciordaș*, unul dintre cei 17 tineri eliminați dela academia din Oradea-mare când cu persecuțiunile puse la cale contra juristilor români pe chestia Bolcaș. Promoțiunea de astăzi e dovadă, că prin muncă sîrguincioasă și ținută bărbătească poți să-ți asiguri viitorul chiar persecutat fiind de dușmanii neamului tău.

Felicităm pe noul doctor și îi dorim succes în noua carieră, unde sigur va avea destule prilejuri pentru a-și pune cunoștințele în serviciul neamului său, tot cu aceeași bărbăție cu care a făcut front persecuțiilor când fusese vorba de a se declara solidar cu persecutatul său coleg *Lucian Bolcaș*.

Maghiarii contra numirii germane a Brașovului. Cum aflăm din »Gaz. Transilvaniei«, membrii maghiari ai reprezentanței orașului Brașov au înaintat apelație contra hotărîrii de a fi »Kronstadt« numele oficios al Brașovului.

† *Nicolae Grecu*, consilier de compatibilitate la corpul de armată nr. 9 în *Josefov* (Josefstadt) în Boemia, a răposat, înmormântat fiind Luni în Tulln. Răposatul era de naștere din Veștem și servise mulți ani ca locotenent la corpul de pioneri, fiind unul dintre cei mai talentați oficeri.

Semn de toamnă lungă. În grădina lui Iovu Flore Buia (lângă drumul țării) din Sângeorgiu-român, un măr tiner, pe care sînt mere coapte (acum are și flori) a înflorit zilele acestea. (*Ioan Marcu*, învățător).

Inecați în Dunăre. La Duna-föld-vár mulți lucrători erau ocupați cu scoaterea vaporului »Csongrád«, cufundat încă în Maiu. Sâmbătă seara isprăviseră cu lucrările, și patrusprzece zileri din Dunaegyház au plecat acasă pe o luntriță. Pe întunec luntrea s'a lovit de funiile unui șlep și s'a răsturnat. Dintre cei patrusprzece oameni căzuți în apă numai patru au putut fi mântuiți.

Focuri. Luni pe la orele două s'a oșcat un mare incendiu în comuna *Poplaca*, cazându-i victimă casele și clădirile economice din o întreagă stradă. Douzeci-și-unu economi au îndurat pagube considerabile; chiar și o copilă de șese ani a căzut victimă incendiului. Spăriată de lumina flăcărilor și de sgomot, mititica se ascunse sub pat. Numai cadavrul carbonizat i-s'a aflat după stîngerea focului. Năpasta s'a oșcat dela o șură din apropierea bisericii.

— În *Valea-mare* zilele trecute au ars clădirile oficiului de sare. Focul a fost pus de un lotru, care furișându-se peste noapte în cuartirul șefului de oficiu a furat banii și juvaorele în preț de circa zece mii coroane, ear' ca să nu i-se descopere fapta, a dat foc caselor. Tăciunaru se chiamă *Vadász József* și își așteaptă acum răsplata în temnița din Lugoj.

— În *Triest* a ars moara cu vapor »Economo«. Paguba e aproape două milioane de coroane.

— Comuna *Peresztek* din comitatul Sopron a ars aproape toată. Mai mult de 100 familii au rămas fără adăpost.

Pustiitorul lumii. Joi după amiază un polițist a dat de un om în costum de raiu șezînd lângă o jireadă de paie la marginea orașului Timișoara. Golașul s'a ascuns de polițist într'o gaură făcută în paie și de acolo cu un ris înfiorător sbiera să nu se apropie de el polițistul, căci îl uicide cu suflarea. Scos de acolo și acoperit cu paltonul polițistului, a fost dus la poliție, unde în cursul interogatorului s'a constatat, că nenorocitul e nebun. Se chiamă *Samuil Meister*, de loc din Piski. Mai mult nu s'a putut afla despre el. E de tot cărunț, cu barbă lungă. Zicea la interogatoriu, că el e pustiitorul lumii, de suflarea lui toate vietățile au să se pustiască.

Bătăi la universitatea din Budapesta. Vineri s'au făcut la universitatea din Budapesta alegerile pentru societatea numită »Egyetemi kör« a universitarilor. Pentru a pune mîna pe conducere luptau două partide: *liberalii* și *naționalii*. Partidul liberalilor numără între membrii sei și pe universitarii de legea mosaică. Dușmănia între aceste partide se înăsprise mai ales de când cu doborîrea crucii de pe emblema țării, pusă în coridorul universității. Această dușmănie vineri în cursul alegerilor a izbucnit în păruială strasică, terminată cu învingerea naționalilor. Bastoanele, palmele și pumnii lucrau voinicește, până-ce liberalii au fost scoși afară la stradă; unii au fost aruncați pe fereastă. Pe stradă s'a continuat păruiala până-ce a trebuit să întrevină un pluton de polițiști călăreți, ca să-i despartă. Mulți s'au ales cu capetele sparte și mulți au fost deținuți și duși la poliție.

Așa fac alegeri odraslele nației »civilizatoare a Orientului«.

Cartea de rugăciuni a prințului. La 3 Octomvrie micul prinț *Carol* al României împlinește 7 ani. Ca dar de această zi Sfântul Sinod al României — cum aflăm din »Evenimentul« — va da prințisorului o carte de rugăciună ornamentată în aur și emailată artistic.

Dl Nicolae Vătășan, cleric abs. al archidieceșei gr.-or. și profesor censurat dela facultatea de științe naturale și matematică din Cluj, e numit profesor la gimnasiul de stat din Beregszász.

Rectificare. Cu privire la cele publicate din Șeica-mare în prețuita Foaia Poporului nr. 34 din 20 August a. c., subscrisul ca conducător al acelei petreceri, — spre restabilirea adevărului și a bunelor relațiuni, — vă rog respectuos a publica următoarele:

Inteligența română din Șeica-mare, care se interesează de scopurile românești a aranjat în mai multe rânduri petreceri curat românești cu scopul de a înființa o „Bibliotecă populară”, care se va și realiza încă în decursul anului curent; precum și a prevedea copii săraci cu cărțile de școală necesare, ceea-ce și până acum s'a făcut aproape în fiecare an

La aceste petreceri au fost de regulă invitate și familiile străine, și totdeauna, ca și la aceasta, au participat nu ca răuvoitori, ci ca spriginitori ai scopului filantropic, fără a încerca vreodată a blama sau a știrbi caracterul românesc al petrecerilor, după-cum susține corespondentul tinerimii.

Declar deci de o invențiune răutăcioasă încercarea cu zuruitul csárdás-ului. Căci de se întâmpla așa ceva, nu o retăcă corespondentul nici în notița publicată în „Tribuna”, despre decursul acelei petreceri.

Tot asemenea ca și noi, și inteligența străină își aranjează regulat în fiecare an petrecerile sale, unde suntem și noi invitați și prin urmare moralicește deobligați a lua parte. Și apoi că s'a întâmplat în postul Sfintei Mării, oare în Teaca nu s'a ținut atunci petrecere românească? și oare așa păcat mare se fie a participa la o petrecere străină, încât se fie cineva înfierat cu expresiuni ca „se le fie rușine” și că „mânjese cinstea neamului românesc”?

Se vede că corespondentul tinerimii a fost condus de patimă și nu de adevăr, căci altcum nu se folosea de atari expresiuni ca cele de mai sus. *Nicolau Racofia*, med. cer.

Preot gr.-or. curator la școală de stat. În ședința ținută Mercuri (12 Septembrie) a comisiunii administrative a comitatului Alba-inferioară inspectorul reg. de școli a raportat, între altele, că la școala de stat din Vingard au fost numiți membri ordinari ai curatoratului preoții Baczoni Mihály și *Pompiliu Predovici*. Dl Predovici, cum știm, e paroch gr.-or în Vingard, parochia gr.-or. a Vingardului își are școala sa confesională (ori nu?), al cărei director e parochul local. Cum va lucra deci curatorul Predovici în interesul școlii de stat, ca să nu ajungă în colisiune cu datorițele directorului Predovici, dator să îngrijească de școala sa confesională?

O înotătoare română celebră. D-na Isăcescu din Berlin, Română de origine din România, s'a hotărât să treacă cu înot canalul La Manche dintre Franța și Anglia. Despre această îndrăzneală întreprindere o foaie franceză scrie următoarele:

Dna Isăcescu de mult timp se pregătise pentru acest drum, dar în urma timpului nefavorabil în continuu a fost silită să-l amine. Ziua favorabilă pentru d-na Isăcescu a fost cea de 6 Septembrie n. De dimineață era un timp frumos și senin. D-na Isăcescu se decise a nu mai amina întreprinderea în aceeași zi să treacă canalul La Manche. A făcut cunoscut tuturor celor interesați și dimineața la 7 ore, în fața unu public numeros, în urale entusiaste a intrat în canal. D-na Isăcescu era însoțită, ci în

drumul seu la o distanță de 3—400 metri de vaporeșul „Jennette”, care avea pe bord, afară de amicii artistei înotătoare, și un medic și câțiva marinari, buni înotători, cari aveau misiunea ca la cas de pericol să sară în ajutor. Afară de vaporeșul „Jennette”, pe artista înotătoare o mai însoțeau la o depărtare de 3—4 metri două luntri.

Apa era foarte rece, abia avea 14 grade, și isbirea valurilor era foarte puternică. Curagioasa și vênjoasa femeie însă despica valurile cu putere și la 11 ore a. m. se afla la 8 kilometri departe de țerm, cu toate-că de multe-ori valurile au abătut-o din calea dreptă. La 11 ore fiind invitată de cei de pe vaporeș, d-na Isăcescu a beut un păhar de vin porto, ținând într-o mână păharul și cu una înota. La orele 12 și jumătate d-na Isăcescu a prânzit în mijlocul mării. Cu o mână înota mereu, ear' în cealaltă ținea o bucată de găină și pâne și după-ce mănca această, beu încă un păhar de vin, continuându-și apoi drumul cu bărbăție. Din când în când d-na Isăcescu lua câte o felie de lămâie presărată cu zahar, ca să contrabalanseze gustul sărat al apei de mare.

D-na Isăcescu nu arăta de loc a fi obosită și numai răcirea apei, care scăzuse la 12 grade, o indispucea. Astfel și-a continuat calea până la orele 4 și 20 minute, străbătând o distanță de 30 kilometri. Cei de pe vaporeș o invită să se oarece valurile mării erau tot mai puternice, și în cazul cel mai favorabil n'ar fi putut ajunge la Dover, decât a doua zi la ameazi, fără a se odihni de loc.

Înotătoarea vândând imposibilitatea de a continua, se învoi să ese din apă. Pe corabie i-s'au făcut înotătoarei fricțiuni cu apă de Colonia, a fost învățată într'un cearșeaf cald și așezată pe fotoliu. Corabia s'a înapoiat și la orele 5 și 50 minute seara a sosit cu d-na Isăcescu la Calais. D-na Isăcescu a fost întâmpinată cu strigăte entusiaste și transportată la locuința sa, unde s'a odihnit până la 7 ore, apoi a cînat, ca-și-cum nu s'ar fi întâmplat nimic.

Pravurile de Korneuburg ale lui Kwizda pentru nutrirea vitelor, de mult probatul mijloc dietetic, promovează menținerea puterii, secrețiunea și pofta de mâncare la cai, vite cornute și celelalte animale domestice. La vaci sporoste secrețiunea laptelui și-i îmbunătățește calitatea. Numeroși călăreți de distanță și trainiri întrebunțează cu predilecție la caii lor pravurile de Korneuburg în locul costisitoarei sări de Carlsbad și cu bun rezultat, fiindcă ele conțin cele mai multe însușiri ale sării de Carlsbad. Porțiuni de câteva linguri, date zilnic în ovės ud cailor și în nutreț vacilor, ajută să avem vite deplin sănătoase, capabile de rezistență față cu catarhurile și conturbațiunile în secretația materiilor.

R Î S.

Mănăstirea Țiganilor.

Cioroc boroc
Se strinseră Țiganii toți la un loc,
Ținură mare sfățuire
Să-și facă o sfântă mănăstire;
S'o facă din lemn putrezește,
S'o facă din fer ruginește
S'o facă din zid mucezește;
În sfârșit hotărîră
S'o facă din oaș,
Când o bate
Să curgă lapte.

Împărt. de Teodor Libeg.

DIN LUME.

Proclamația lui Roberts.

Krüger a părăsit Transvaalul, Botha a depus comanda supremă — eată două triste momente ale luptei Burilor.

Tot mai mic e numărul acelor, cari cred încă în triumf și cari încă n'au desperat în susținerea luptei cu un dușman dispunător de forțe covârșitoare.

Roberts s'a folosit de refugiarea lui Krüger, ca să dea o proclamație către Burgherii din Transvaal.

În aceasta Robert zice, că Krüger a părăsit cauza Burilor și din aceasta ei pot trage conclusia, că e de giaba a mai continua lupta.

»Probabil — zice Roberts — că Burii nu știu, că din conaționalii lor 15 mii sunt în captivitate și că acestia nu-și vor recăpăta libertatea până-ce toți Burgherii nu vor depune armele.

Roberts face cunoscut apoi, că intervenție nu se va face din partea nici unei puteri, că Anglia e decisă a duce până în sfârșit acest războiu, care a degenerat în o luptă guerilla, neregulată.

»Datorința mea — zice Roberts — este a mă folosi de toate mijloacele, ca să pun capăt unui astfel de războiu neregulat. Mijloacele aceste îmi sînt prescrise de usul războinic; ele însă aduc nenorociri asupra țării și suferințe fără de sfârșit asupra Burilor. Cu cât durează mai mult lupta guerilla, cu atât mai cu strictetă trebuie aplicate aceste mijloace.

Pe lângă toate aceste Burii continuă lupta desperată și poate să fie mult încă până la deplina pacificare.

După-cum se telegrafează din Bruxelles Krüger va face puterilor o propunere de conținutul, că republicele din Africa-sudică să primească o administrație autonomă, sub stăpânire engleză.

D n China.

Tratativerile de pace stagnează sau mai bine zis nici nu s'au început din cauză, că *Li-Hung-Ciang* n'a sosit la Peking, ear' singur cu prințul *Cing* nu pot trata.

Rușii, cum am anunțat își retrag partea cea mai mare a trupelor din Peking, asemenea și Japonia, dar aceasta le așează în Taku sau Tien-Tin, ca rezervă, să le poată avea îndemână. Despre intențiile celorlalte puteri nu se știe încă nimic.

Robert Hart, șeful vămilor, a declarat generalilor din Peking, că nu ar fi bine să se retragă trupele, de oare-ce Chinezii ear' încep a se mișca. În internul țării se organizează nouă cete de Boxeri și trupele străine au mereu atacuri mai mici cu ei.

În adevăr lui „*Kölnische Zeitung*” i-se anunță din Berlin, că conform știrilor sosite acolo, în China a izbucnit de nou și în toate părțile războiul contra străinilor. Aceasta e urmarea știrilor transmise de către ambasadorii chinezi, că între puteri s'au ivit neînțelegeri.

Din Sârbia.

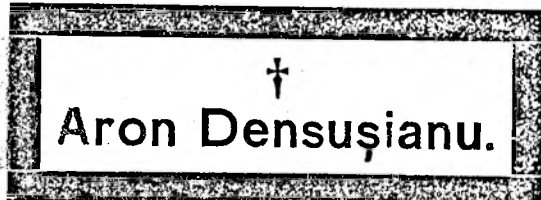
În cercurile politice din Belgrad se vorbește, că regele Alexandru va agrafia în 24 Sept. n. ziua natală a reginei *Dragina* pe condamnații

pentru atentatul contra lui Milan, cari sânt încă în temniță. Aceștia sânt generalul Nicolici și advocații Jivcovici și Pavicevici.

Un memorand.

Din Constantinopol se anunță, că Turcii tineri le-a succes pe lângă toată privegherea autorităților turcești, a presenta ambasadurilor din Constantinopol un memorand.

Din cauză, că poliția n'a putut împedeca aceasta, prefectul poliției a fost amovat din post

Aron Densușianu.

Profesorul de universitate Aron Densușianu a răposat în Iași Sâmbătă, în 2/15 Sept. Prin moartea lui Aron Densușianu s'a rărit încă cu unul șirul acelor ardeleni, cari trecuți în România, prin muncă și talent s'au ridicat la însemnate posturi și poziții sociale, făcând totodată cinste fraților rămași în patria străvechiă. Prin moartea lui A. Densușianu universitatea din Iași a perdut un profesor valoros, știința și literatura română un reprezentant demn, ear' Românii ardeleni un frate, care trecut la ceilalți frați ai noștri, prin talentul seu, prin frumoasele rezultate ale muncii sale literare a dat mărturie, că vechia viață română ardeleană nu a perdut încă nimic din acea sevă, care atât de mulți bărbați valoroși a dat neamului, și care chiar în timpurile de palidă zorire a renașterii din întunerecul cultural, în care o aruncaseră vitregitățile timpului, a putut imprumuta surorii de peste munți bărbați ca Lazar, Papiu, Laurian, Maioreșcu, Murgu, Bărnuțiu, Pumnul, frații Densușianu, etc.

Trimițând crunt cercatei familiei sincere condolențe și adesiune la jalea pentru pierderea îndurată, dăm despre regretatul Aron Densușianu (după »Enciclopedia Română«) următoarea schiță biografică:

Densușianu Aron s'a născut la 1838 în satul Densuș în Transilvania, din familia Pop de Hațeg; numele Densușianu i-s'a dat de profesorii din Blaj pentru a-l deosebi de multele nume Pop. Studiile și-le-a făcut la călugării franciscani în Hațeg, la gimnaziul din Blaj (1852—60) și la academia de jură din Sibiu (1860—64), unde a colaborat 2 ani la »Amicul Școalei«. În 1864 s'a căsătorit și s'a așezat la Făgăraș, ocupându-se cu advocatura și fiind conducătorul opoziției române până la 1875. În 1873 i-s'a intentat un proces politic, pentru care a stat în închisoare o lună de zile. În decursul activității sale politice a întemeiat ziarul »Orientul latin« în colaborare cu Nicolae Densușianu, Teofil Frâncu și Ioan Lăpădat. Persecutat de adversarii sei politici, în 1875 s'a mutat la Brașov, ear' în 1880 a trecut în România și la 1881 a ocupat catedra de limba latină la universitatea din Iași, unde dela 1883 a suplini și catedra de limba română. Acolo a terminat, după muncă de aproape 20 ani, epopea »Negriada« și a continuat cercetările asupra istoriei limbii române. Mai înainte, în 1875, a publicat în Brașov un studiu istoric-politic »Românii și Maghiarii«, în care pledează pentru o luptă intransigentă și pentru unirea Românilor din Austro-Ungaria în un corp național. »Negriadei« i-au urmat apoi scrierile: »Istoria limbii și literaturii române (Iași, 1885; ed. II. 1894), »Cercetări literare« (Iași, 1887), »Hore oșelite« cântece de războiu (1892), »Valea vieții« poezii (Iași, 1893) »Revista cri-

tică-literară«, în colaborare cu fiul seu Ovid (Iași 1883—97), »Optum« tragedie (ed. II. 1897). Afară de aceste a mai publicat: »Arta poetică« a lui Horațiu, tradusă în versuri (Iași, 1882) și operele de critică: »Aventuri literare« (1881) și »Din vocalismul latin și român« (1882).

POSTA REDACȚIUNII

Cunța. Lucrurile, ce scrii, sê țin de Consistor; poștește acolo.

Bistrița. Mulțumite; balada vine acum, meseriașii în nr. viitor.

G. P. în Cap-Mân. Cetește articolul din nrul trecut, despre »dreptul de neguțătorit«.

D. B. în Oc. Cum a fost în Sibiu? Adu-ți aminte vorba inspectorului Inceze din Cluj: »Temniță ca a noastră nu-i pe sub soare«. — Fumatul? Nici vorbă! Nici cetitul de foi politice. Abia, cu mare năcaz, niște broșuri din revista germană »Das Buch für Alle«. — Paturile? Miserabile! Nu că 'mi-ar fi conces al meu, dar' și cele două perini ale mele de-acasă a doua zi au fost confiscate și trimise de unde s'au adus. — Vipitul 'l-am avut, prin sentență, al meu de-afară. — Beutură? Apă, nu totdeauna proaspătă; este apaduct, însă de sub lăcat nu ori-când poți ajunge la el. »Ți-oi mai spune ceva, însă de altă-dată. — Salutare!

A. B.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes.

Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

A apărut și se află de vânzare la »Tipografia«, soc. pe acțiuni în Sibiu

Anuarul I.

al

»Reuniunii sodalilor români din Sibiu«,

cuprinzând

unele date dela întemeierea ei până la 31 Decemvrie 1899

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Prețul 1 cor 20 bani, cu porto postal 1 cor. 40 bani.

Cu preț redus!

Luptele Românilor.

Articuli istorico-politeci

de

Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelente articuli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate

Preț redus la 60 bani.

Se află de vânzare la:

Librăria W. Krafft.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

întemeiată la anul 1868
în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de foc și exploziune

edificii de ori-ce fel, locuințe și clădiri economice, magazine de mărfuri, mașine agricole, mobile, vestminte și rufe, cară și vite de tot soiul produse de câmp și de recoltă etc. etc.;

asupra vieții omului:

în toate combinațiunile conform tabelelor sale foarte variate, ca asigurări simple pe cazul de moarte, asigurări mixte cu termen, asigurări de copii, de zestre, rente vi-gere, asigurări cu plățirea de două-ori a capitalului, și cu polițe libere de premii etc.

Asigurări populare fără ce cetare medicală (sistem german).

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvire imediată.

Fonduri de rezervă și de garanție specială:

1,400.000 coroane,

plasate în scrisuri fonciare și în siguranțe pupulare.

Active cu finea anului 1899: 2 milioane 185 mii coroane.

Stocul asigurărilor:

Valori asigurate contra incendiului:
64 milioane coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:
9 milioane coroane.

Dela întemeiere Institutul a solvit:

2,825.645 cor. 62 bani pentru daune de foc și 2,498.042 cor. 10 bani capitale asigurate pe viață,
total: 5,323.687 coroane 72 bani.

Oferte și ori-ce informațiuni se primesc prin Direcțiune în Sibiu, la agenturile principale în Arad, Brașov și Timișoara, la agendele generale din Cluj și Budapesta, precum și la reprezentanții speciali în toate comenele mari.

Prospecte și tipărituri gratuit și franco.

Diracțiunea în Sibiu,

str. Cisnădiei nr. 5, etajul I., curtea I.

Andreiu Baltes

Un băiat

din familie bună se primește
numai decât ca **învățăcel** în
prăvălia (băcănia) dlui

Daniil Radivojevits,

comerciant în Bczoviciu.

Băiatul va avea cost și cuartir gratis.

49] 3-3

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de

Teodor V. Păcățan.

Prețul 2 coroane.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

— **fiecare Român,**
— **luptător pentru**
— **dreptul național.**

Se află de vânzare la:

Librăria W. Krafft.

Pravurile Korneuburg ale lui Kwizda

[33] 5-15

pentru nutrirea vitelor

Mijloace dietetice pentru cai, vite cornute și oi.

De 50 ani deja întrebuintat în cele
mai multe economii de vite la lipsa
poftelor de mâncare, la digestiune
rea, la îmbunătățirea și sporirea
laptelui. Prețul: 1/1 cutie cor. 1.40,
1/2 cutie 70 bani. Veritabilă numai
cu marca de mai sus, de vânzare
în toate farmaciile și drogueriile.

— Deposit principal la:

Francisc Ioan Kwizda,

furnizor de curte ces, și r. austro-ungar,
ger. român și princ. bulgar.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din
tainele
vieții.

29 de povești și schițe.

Prețul 2 cor., plus 10 bani porto.

Se poate procura dela

Librăria

W. Krafft.

A apărut!

Bine apreciată
de întreagă
presa noastră.

Magazin de fabrică
de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint,

JULIUS ERÖS

Strada Cisnădiei nr. 3. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.
(Edificiul „Transilvania“).

Fiecare obiect de aur sau de argint e examinat și probat din oficiu și pe fiecare
bucată se poate vedea exact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe
doi ani pentru mersul bun al orologelor mele. Toate comenzile le efectuez imediat, pe
lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se execută bine și conștientios.

Nr. 1.

Orologiu de argint remon-
toir, pentru dame; 30 mm.
diametru, cu capac de argint,
calitate bună fl. 6.75, cu cerc
de aur fl. 7.50, de oțel negru
oxidat fl. 6.50.

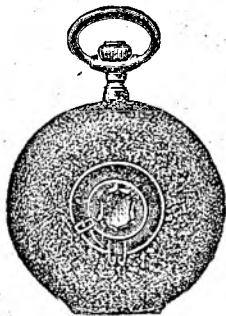
Nr. 2.

Orologiu anker-remon. de
argint, 50 mm. diametru, cu
capac dublu, toc guiloșat ori gra-
vat, 3 capace de argint, 5 rubine,
sorte tari, I. fină »Uraniawerk«
15 rubine, fl. 12.50.

Nr. 3.

Orologiu cilindru-rem. de
argint, 48 mm. diametru, cu
placă de cifre în email albă ori
colorată cu toartă ovală, arătător
de secunde, construcție bună so-
lidă, fl. 6.75.

Nr. 4.

Orologiu cil.-rem. de argint,
48 mm. diametru, cu capac dublu,
în toc gravat frumos, sorte tari,
I. fabricat fin fl. 8.75.

Nr. 5.

Orologiu anker-remon. de
argint, 50 mm. diametru, capac
dublu, 3 capace de argint, 15 ru-
bine, cu cerc de aur, fabricat fin,
din sorte mai tari fl. 11.50, cu
construcție cil.-rem. fl. 9.50.

Nr. 6.

Orologiu de dame, rem., de
aur de 14 carate, 30 mm. dia-
metru, capac dublu, I. calitate,
guiloșat ori gravat fl. 25.—, în
toc de argint fl. 11.50.

Nr. 7.

Orologiu cilindru-remt.
de argint nou, 48 mm. dia-
metru, luciu ori gravat, în formă
ovală, arătător de secunde, cu
placă de cifre albă, emailată,
I. calitate, fl. 4.50, cu capac
dublu fl. 5.80. Lanțuri de nik-
kel cu compas ori chei 30, 40,
50, 60 cr.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco. Spedări cu rambursă ori pe lângă trimiterea înainte a prețului.

[44] 43-52

Marce postale din toate țările în plată.